

Montreālas Latviešu
Biedrības
ZIŅOTĀJS

ISSN 0227 - 2423

1988. GADA MAIJS

MONTREALA, KVEBEKĀ

40. GADA GĀJUMS Nr. 5. (470.)

SVĒTKU DZIESMA.

Vairāk kā vārdi izsaka dziesma
To, ko klusībā lūdzamies mēs:
Svētī jel latviešu sētu un tautu,
Svētī jel Latviju, Dievs, mūsu tēvs!

Aizskan un izskan svešzemes ielās,
Atsitas namos un torņgalos lūzt
Lūgšana lielākā, lēni un liegi
Pār mūsu lūpām kas līgani plūst.

Paceļ māte bērnu uz rokām,
Lai tas latviešu karogu redz,
Lai redz šo brīvības simbolu mūsu,
Sarkanbalt-sarkans kas debesis sedz.

Kamēr šis karogs vēl pasaulē plīvos,
Kamēr pret naidniekiem ienaidis būs spīvs,
Latviešu tauta mūžīgi dzīvos,
Latvietis paliks mūžīgi brīvs.

KĀRLIS KURBADS.

MŪSU REALITĀTES.

Darba posmu noslēdzot, mēs pārļaižam
skatu par padarīto. Ne mazāk svarīgi skatī-
ties uz priekšu - ko un kā turpmāk!

Sirds pārliecības vadītiem, bet ar vēsu
un mierīgu prātu jāizvērtē izejas pozīcija
nākotnes nodomiem, ņemot vērā realitātes ap-
mums.

Skaidrībai jābūt nevien par nodomu gala
mērķi, bet arī par mērķiem starpcelā. Skaid-
rībai jābūt nevien pret ko, bet arī par ko,
kas un kā!

Darbības noteikumos teikts, ka DV orga-
nizācijas mērķis, bez aprūpes un labklājības
veicināšanas - pulcēt latviešus kopības sa-
glabāšanai un stiprināt ticību Latvijas at-
jaunošanai, cilvēku tiesībām un brīvībai.

DV neierobežo savu biedru politisko
pārliecību, ja to stāja un darbība sekmē cī-
ņu par Latvijas atbrīvošanu, ja tie par visu
augstāk vērtē brīvību un tiesību būt brīviem.
DV statūtos pat paredzēts pielikt pūles, lai
saskaņotu kopējo cīņu, noraidot katra veida
apkarošanos.

Tūlīt pēc kaja mūsu pašu pesimisti, bet
ne mazāk ienaidnieki, skandināja, ka latvie-
šu trimdas kopība izšķīdīsot jau pirmajos 10
gados. Bet - mēs esam, mēs pastāvam! Tā ir
ļoti izteikta pozitīva realitāte mums un ci-
tiem.

Nacionālā identitāte neturpinājās pati
par sevi, tai vajaga sabiedriskās rosmes un
nacionālo iestādījumu. DV Toronto nodaļa ar
savām nepārtrauktām rosmēm un iniciatīvu ir
bijusi viens no šādiem iestādījumiem Toronto
sabiedrībā.

Savukārt, politiskā pasaulē Latvijas
neatkarības zaudējumu neesam ļāvuši aizmirst
- tā problēma vēl nav atrisināta, bet tā nav
arī aprakta, kā okupanti to gribējuši pa-
nākt. Protams, ir tiesa, Latvija joprojām
okupēta, tauta apspiesta, svešas varas gūs-
tā.

Bet kāda realitāte būtu dzimtenē, ja
mēs brīvajā pasaulē par visu būtu klusējuši?

Celt Latvijas likteni pasaules uzmanī-
bas gaismā kā politisku priekštilta pozīci-
ju izšķīrējai nākotnes dienai - tā mūsu dar-
ba realitāte joprojām jāgādā, lai mūsu balss

starptautiskā lokā turpina skanēt - dzidri
un sparīgi.

Mums ir jaunā maiņa - rosmīga, darbīga
un efektīva; tā tikai jāpaplašina, jāstipri-
na, jāatbalsta.

Pat okupētajā Latvijā tas pamanīts, jo
kādam rakstītājam "Padomju Latvijas Komūnis-
tā" 1986. gadā bija jāatzīst, ka:

"emigrantu organizācijām valdības iestā-
žu ietekmēšanas mehānisms smalki izstrādāts,
pie kam emigrācijas otrās un trešās paaudzes
pārstāvji apguvuši pastāvošās sociāli-polī-
tiskās sistēmas funkcionēšanas norisi, lai
to iespējami izmantotu okupācijas apkaroša-
nai."

Vietā jautājums mums pašiem - vai paa-
džu maiņa noris tā, kā tai vajadzētu būt, it
īpaši svešuma apstākļos.

Paaudžu atšķirības ir vispārēja realitā-
te; cita realitāte, kā kurš uz tām reaģē. Kā
jebkuŗa sabiedrība, arī latviešu, nav kaut
kāds nekustīgs kopums, mašīna, kurā jaunie
nomaina vecos tikai skaitliski - mehāniski
- kā kādi kloni.

Ja vismaz 200 no nodaļas turpat 600
biedriem nodaļas dibināšanas laikā bija bērnu
vai jauniešu gados vai pat nebija dzimuši,
arī tas ir jāņem vērā kā nozīmīga realitāte
darba plānu un metožu izvēlē.

Katrā ziņā jāņem vērā tā realitāte, ka
mūsu jaunākās paaudzes, izaugušas un skolo-
jušās demokrātijas apstākļos, brīnās, ka kat-
ru, kas apšaubā bezdialoga cīņas veidu, kāds
mums lielā mērā bijis līdz šim, tūlīt apzīmē
par kreisu. Ir vieta dialogam, ir vieta kon-
frontācijai.

Ar diktātu var pie gadījuma padarīt cil-
vēku rāmu un paklausīgu, bet ar to nevar ie-
dzīvināt un stimulēt viņa pašierosmi, kas
mūsu situācijā bieži nepieciešama.

Ir tiešām laiks, ka DV CV pārrunās 1987.
gada vasarā, Minsterē, šai paaudžu realitā-
tei veltīta nopietna vērība, aicinot DV dar-
bā ievērot iecietību, it īpaši atbalstot jau-
natnes pasākumus kur programmā paredzēts uz-
klausīt plaša politiska spektra domas.

DV ideoloģiskās nozares vadītājs A. Puķī-
te turpat norādījis, ka jauno darba darītāju
domas un metodes nereti rada nesaskaņas ar
līdzšinējiem darba virzītājiem. Notiek, ka
jaunie darbu pamet, jo viņiem visas durvis
vaļā viņu ikdienas vidē, kur tos tā neap-
strīd.

Par šīm pretešībām domājot, atcerēsi-
mies, ka jaunāko pusē ir laiks. Kad pašrei-
zējo darba veicēju pēc 5, 10 gadiem vairs
nebūs, jaunākie tad rīkosies pēc saviem ie-
skatiem tā kā tā. Tas ir, ja pārmetumi un no-
nīcinājumi, kas dzirdēti vai lasīti, tos jau
nebūs no latvietības aizdzinuši pavisam.

Ko tad? Mēs tak neteiksim, ka pēc mums
kaut vai ūdens plūdi!

Minsteres pārrunas par jaunu maiņu at-
balsojušās ASV vanadžu priekšnieces Sarmas
Friedulājas šogad vairākās vietās izteiktās
domās:

"Mēs arī gribam strādāt. Varbūt mūsu uz-
skati reizēm nesaskan, bet pamatā tiem ir ko-
pēja mīlestība uz tēvu zemi. Nesteigsimies
ar savu kritiku, pārrunāsim idejas objektīvi
un nenoraidīsim tās tikai tāpēc, ka tā nekad
neesam darījuši.

Jaunie nav un nevar būt tādi paši kā tie,
kas veido organizācijas kodolu. Jāpārbauda,

vaipašreizējā organizācijas struktūra veicina jaunās paaudzes piesaistīšanu, kurus traucē savstarpējās cīņas un neiecietība."

Ir tak jāatzīst, ka paaudžu maiņas realitātes sekmīga izkārtošana ir ļoti svarīga DV nākotnes darbības plānu veidošanā, jo svarā un apjomā DV arī turpmāk vajadzētu būt sabiedrības darba galvgalā.

Un kā ar šo jaunās maiņas realitāti Toronto sabiedrībā nozīmīgajā Toronto DV nodaļā?

Cik no tiem, kas pirms 37 gadiem vēl bija bērni vai jaunieši, tagad ir jau stājušies sākotnējo darbinieku vietā? Ja nav - vai maz, vai nebūtu jāpapēti - kāpēc?

Mūsu politiskās rosmes gala mērķis, bez šaubām, ir iespēja latviešu tautai dzīvot brīvībā, patstāvībā.

Tāpēc mēs cenšamies drupināt Padomijas varu un ietekmi, kur un cik varam. Bet Dieva dzirnavas maļ lēni. Ko starplaikā?

Tais gados, kopš nodaļa darbojusies, daudz kas mainījies - mēs paši, ap mums, visā pasaulē un īpaši okupētajā Latvijā. Ja kādi tā nedomā, tie nu vai tiepīgi negrib maiņas atzīt, vai iestinguši patiesībā, kas ir patiesība tikai viņiem.

Ilgus gadus mūsu nacionālpolitiskā darba koncentrācija bijusi vai vienīgi uz pašu latvisko saglabāšanos un Latvijas brīvības atgūšanu. Tūlīt pēc kara, brīvā pasaulē latviešu kopums visās paaudzēs bija nešaubīgi latvieši.

Arī Latvijā - gan komūnisma varā un okupācijā, tomēr iedzīvotāju sastāvā lielā vairākumā joprojām latviešu kodols.

Vai dzīves realitāte ir joprojām tāda pati?

Lai būtu patstāvīga valsts, jābūt zemei, tautai un valsts varai.

Zeme - Latvija - ir un būs! Mēs cīnāmies par valsts varas atgūšanu, par savu valsti. Kā ir ar trešo priekšnoteikumu - kā ir ar tautu?

No visām pusēm nāk ziņas, signāli, ka latviešu tauta pati ir briesmās. Mēs tak zinām, ka Rīga, tāpat rinda citu Latvijas pilsētu vairs nav latviskas, zinām, ka Latvijā latviešu vairs tikai nedaudz pāri pusei no visiem iedzīvotājiem.

Valsts var mirt, bet labvēlīgos apstākļos tā var par jaunu atdzimt. Vēsture to rādījusi atkārtoti. Kā jau daudzkārt liecināts, kad tauta mirst, tā mirst tikai vienreiz - galīgi, neatsaucami!

Tā ir realitāte - briesmas tautai - kas pavēl ar steigu darīt visu, lai saglabātos tauta pati. Šī realitāte prasa no mums jaunu pieeju, kā mūsu aktivitātēs šeit, tā arī attiecībā uz tautas kodolu dzimtenē.

Blakus politiskai cīņai, turpmāk daudz plašāk, visur un visiem, jācīnās par tautas pastāvēšanas tiesību aizstāvēšanu. Mūsu tautas liktenis pašreiz ir daļa no cilvēku tiesību kompleksa pasaulē, kas ir pat neatkarīgs no politiskās realitātes valstiskā veidojumā.

Tāpēc vairāk un asāk okupants jāapsūdz par tautas apspiešanu, pārkrievošanu, žaugiem latviešu valodai, kolonizāciju, iedzīvotāju pārvietošanu, latviešu jaunatnes izklīdināšanu. To jādara Apvienoto Nāciju institūcijās, dekolonizācijas iestādēs, starptautiskās organizācijās - visur, kur vien jautājums par kultūru, etnisko genocīdu darba kārtībā.

Ja paši netiekam klāt, sadarbosimies ar tiem, kas var, kaut arī tie citādi varbūt neliktos mums pievilcīgi. Nebaidīsimies no jau-

nām, svešām pieejām, ja vien tās, kaut varbūt neatbilst mūsu pieņemtiem ideāliem, var palīdzēt izcelt mūsu tautas likteni šodien.

Sākotnēji daļā sabiedrības apstrīdētā līdzdalība Satakvas konferencē, šogad atkal tālāk izmantota, ir tam labs piemērs.

Apsveicams ir DV CV Minsteres sēdes atzinums, ka cīņa par tautas dzīvību jāizvirza priekšplānā. Nevien "Latviju latviešiem", bet ne mazāk svarīgi ir arī "Latviešus Latvijā!"

Rūpējoties par morālo atbalstu pasaulē, mums plašāk jāizvērsē arī materiālais pabalsts cīnītājiem Latvijā, to piederīgiem, daudz bērnu ģimenēm, baznīcām un citiem nozīmīgiem pasākumiem. Tas palīdzēs izturēt tur un taustāmi stiprinās arī mūsu saites ar tautas kodolu. Mēs tak visi esam latvietības pastāvēšanā apdraudēti!

Latvietības saglabāšanas politika mums jāveido, izejot no perspektīves, kādai latvieši padoti okupētajā Latvijā, nevis, kā mēs to te kādreiz tulkojam.

Mums jācenšas viņu ikdienas izrīcības, nostāju saprast bez pamācīšanas, kā viņiem jāuzvedas, kā jādzīvo. Viņi dzīvo tur, dienā dienā cīnoties par vietu, telpu, par palikšanu savā zemē. Mums vienīgi palīdzēšanas iespējas, ne vadīšana.

Ja mēs noraidām vai apšaubām to, ko latvieši tur dara latvietības labā literatūrā, mākslā, zinātnē, tautiskās izdarībās, mēs esam tie, kas nodalās, atšķirās.

Vilis Hāzners, kas taču rūpīgi seko visam, kas okupētajā Latvijā notiek, neseno rakstīja: "Latviešu kultūras vērtību nosargāšana un jaunrade iet visumā pa tautai vēlamu tradīciju ceļu. Viņi paši labāk zina iespējas, kā saglabāt tautas vienību un tās nacionālo raksturu."

Okupantu pētnieki - krievi ir ievērojuši, ka okupētajā Latvijā ir atkārtoti mēģinājumi rakstos idealizēt nacionālo un reliģisko mantojumu. Ja mēs šai pusē nereti neesam varējuši to saskatīt, tad, laikam, savā ziņā esam lasījuši "tikai virsrakstu".

Mūsu realitātei šai nozīmē vajadzētu būt - balstīt visu, kas tiem var palīdzēt, atstājot turienes latviešu darbinieku stājas vērtēšanu turienes latviešiem pašiem. Gan jau viņiem savi mērķi tam būs, kā mums visiem tādi bija, kad visi bijām citā okupācijā.

Vadošās organizācijas trimdā lēmušas, ieskaitot DV CV atzinumu, ka mūsu centienos jāietilpst arī atbalstam okupētās Latvijas nacionālai inteliģencei un kultūras pasākumiem. Ir taču tā, ka līdz ar okupētu latviešu tautu arī latviešu rakstnieki, mākslinieki un kultūras darbinieki ir tai pašā gūstā. Nav iemesla liegt tiem atzinību un atbalstu, kur tie to pelnījuši.

Kas gan, piemēram, tagad ir tie galvenie cīnītāji par latviešu valodas tiesībām, par tautiskā mantojuma saglabāšanu, kas pasaka ko tautā domā, ja ne turienes rakstnieki un dzejnieki.

Septiņdesmito gadu beigās Helēna Celmiņa, pati ar 10 gadu cietuma stāžu par latvietību, aizrādīja, ka okupētajā Latvijā nevar kultūras laukā strādāt bez nodevām okupācijas varai. Tūlīt gan viņa arī liecināja, ka latviešu tautas garu tur tomēr glabā šīs dienas dzejnieki un citu mākslu kalpi. Ja tā nebūtu,

vietā nāktu pilnīgs krieviskums. Ko mēs dotā realitātē gribētu tur?

Piecpadsmit gadus vēlāk līdzīgu atzišanu turienes rakstu kalpiem dod arī latviešu Helsinki '86 grupa. Atbildot uz KP CK sekretāra Anatolija Gorbunova nelabvēlīgo referātu latviešu valodas jautājumā, šī Helsinki '86 grupa deklarējusi: "Jūs savus subjektīvos novērtējumus gribat uzspiest latviešu tautai, mācīt rakstniekus, kā lai viņi veido sabiedrisko domu. Jums derētu paškritiski paskatīties uz sevi, kas jūs esat salīdzinājumā ar Imantu Ziedoni, Māru Zālīti, Jāni Peteru, Klāvu Elsbbergu, Ojāru Vācieti un citiem - mīksti sakot - nekas!"

Tā arī mums, man šķiet, vērā ņemama turienes realitāte, jo to liecina tie, kas par jaunu iekustinājuši apspiesto tautu atkārtotai sevis apliecināšanai, kas, savukārt, paši ar katru teikumu, katru soli riskē savu brīvību vai pat dzīvību.

Vai nevarētu būt tā, ka arī par tiem kultūras darbiniekiem, kurus okupācijas vara, nenoliedzami savos nolūkos, sūta pie mums, latviešu novērtējums dzimtenē izskanētu pavisam citādāks kā dažkārt šai pusē?

Vai arī te - aiz tā virspusējā svešās varas diktētā formālā fakta, mēs tiešām nevaram sameklēt to daļu - kaut cik maza tā būtu - kas var kalpot latviešu tautas mērķiem?

Piemēram, kaut vai informācijas ieguldījums īpaši jaunākajiem atbraucējiem par mūsu patiesajiem centieniem un idejām kā pretakcija okupācijas iestāžu dezinformācijai.

Pat Vanagu Kārlis, kam kritiska acs un spalva sabiedrības notikumus skatot, savā gala spriedumā (LA, 5. sept.) par neseno lielo turneju ir spriedis, ka "abās pusēs tomēr palika atziņa, ka latviet's esmu, latviet's būšu, latviet's mūžam palikšu. Arī tam ir neatņemama tautiska vērtība."

Ja vēl citur jālasa un jādzird par tūkstošu trimdas tautiešu atsaucību tai pašai turnejai, sirsnīgu ciemošanos, apdāvināšanu, profesionālu palīdzību, neliekuļotu tuvību un draudzīgu vienas ģimenes sajūtu, tā tak ir jauna sabiedriska realitāte. To bezkaislīgi, bez savstarpējām pamācībām, pārmetumiem un aizvainojumiem neizvērtēt turpmākās nostājas formulēšanā, manuprāt, būtu liela kļūda ikvienam. Tā tak ir dzīves īstenība.

Te vietā R. Noriša atzinums, ka "dažādas pārrunas mazinātos un daudzi jautājumi būtu atbildēti, ja mēs bez bravūras un emocijām paturētu prātā latviešu sakāmvārdu - kod kurā pirkstā gribi, visi sāp."

Dažādu parādību, izdarību un reakciju izvērtējumos mums visiem, man šķiet, jāatceras, ka katrs laika ieguvums latviešu tautas pastāvēšanai un stiprināšanai patreizējos Latvijas apstākļos kalpo tautas dzīvības turpinājumam, lai ar kādiem kompromisiem uzskatu konfliktos tas panākts.

Ko gan dotu valsts varas atgūšana Latvijā, ja, Padomju impērijai sabrukot, Latvijā vairs nebūtu latviešu tautas vairākuma?

Jau pirms daudziem gadiem Atis Kronvalds liecināja, ka Latvijas nākotnei nepieciešama nešaubīga ticība, dedzīga mīlestība un prātīgas cerības.

Lai Dievs dotu, ka arī šīs dienas realitātēs mēs visi kopīgi atrastu pareizo piceju

darbam latviešu tautas un Latvijas nākamībai.

ALEKSANDRS SPRŪDŽS.

• Nesaīsināts runas teksts, ko autors pagājušā gada rudenī teica DV Toronto nodaļas gada svētkos.

EIROPAS BALTIEŠU KONFERENCE MINSTERĒ.

Ziņojums DV Stokholmas nodaļas valdei.

Šī gada 5. un 6. martā piedalījies LAK-EC sasauktajā Eiropas Baltiešu konferencē. Par konferences norisi visai plaši rakstīts "Brīvā Latvija" 14. marta numurā. Mēģināšu BL rakstu papildināt un izvērtēt konferences darbu.

- Pašreizējais laiks ir ārkārtīgi nozīmīgs mūsu ilggadējā cīņā par Latvijas atbrīvošanu no okupantu jūga, jo pēdējos 49 gados vēl nekad neesam bijuši tik tuvu reālām iespējām atgūt Latvijas un pārējo Baltijas valstu brīvību. Kā Gunārs Meierovics konferencē izteicās, otreiz šāda iespēja var neatkārtoties.

- Tādēļ ir jāorganizē daudz aktīvāks politiskais darbs, lai pilnā mērā starptautisko konjunktūru un pašu baltiešu tautu nacionālo atmodu savās tēvzemēs pilnā mērā izmantotu. Te ir nepieciešama trimdas baltiešu sadarbība un visu puļu saskaņošana, lai mēs kopā runātu vienā balsī, kas tika ļoti uzsvērts konferencē.

- Te jāpiezīmē, ka konference nebija organizēta kā zemju pārstāvniecību vai organizāciju delegātu, bet gan kā politiskā aktivitātē ieinteresētu darbinieku sanāksme. LAK-EC uzdevumā to vadīja Jānis Mīchks. No Lielbritānijas konferencē piedalījās Guntis Bērziņš, Nora Morleja-Flečere un Juris Alķis (Baltiešu Padome Lielbritānijā). No Vācijas nāca Arturs Cipulis, Andris Kadeģis (Latviešu Centrālā Komiteja), Jāns Serevs (Igaunų komiteja), Kestutis Ivinskis un Tomas Bartuševics (lietuvieši) Viija Freimane (PBLA Informācijas biroja vadītāja) un Ādolfs Šilde. No Zviedrijas bija ieradusies Katrīna Serge (igauņu reprezentācija), Jāks Juriado (Igaunų palīdzības centrs politiskajiem ieslodzītiem), Zaiga Blumberga-Vasariņa (ZLCP) un Pēteris Vasariņš. Sestdienas vakarā viņiem no Francijas piebiedrojās Alķis Klimaitis (Pasaules Baltiešu Apvienības Informācijas biroja vadītājs Strasburgā) - kopā 10 latvieši, 4 igauņi un 4 lietuvieši.

-Pārrunājot baltiešu politiskā darba organizātoriskās struktūras, bija jākonstatē, ka no tautām vislabāk organizētie ir latvieši, bet baltiešu sadarbība visefektīvākā ir Lielbritānijā, kur ļoti aktīvo darbu veic Baltiešu padome, ko prese un valdība atzīst par oficiālo baltiešu pārstāvniecību. Zviedrijā pastāv Sadarbības komiteja, bet tās darbība līdz šim ne tuvu nav stāvējusi līdzās tam, ko dara Anglijā. Vācijā kā zemē valda gandrīz totāls politiskās darbības tukšums, jo baltiešu sadarbību sastāda tikai sazināšanās atsevišķos gadījumos bez jebkādas formālas struktūras. Vācijas latviešu pārstāvniecību, šķiet, politiskais darbs neinteresē.

- Toties Vācijas (un Francijas) teritorijā ļoti aktīvi darbojas Pasaules latvie-

šu un baltiešu organizāciju pārstāvji. Tā Pasaules Baltiešu Apvienības Informācijas birojs Strasburgā veic ārkārtīgi nozīmīgu darbu, jo sevišķi diplomātiskajā un Eiropas mēroga politiskajā plāksnē. Te biroja vadītājs Alģis Klimaitis kopā ar Gunāru Meierovicu panākuši ļoti daudz. Par Eiropas Padomes un Eiropas Parlamenta rezolūcijām, pie kurām daudz piestrādājuši Anglijas baltieši, bijām jau dzirdējuši agrāk, bet jauna bija ziņa par parlamentāriešu Baltijas valstu grupas dibināšanu un Hāgā panāktais Holandes lēmums atsaukt Baltijas valstu aneksijas atzīšanu. Tāpat jaunums bija vēsts par Francijas Arlietu ministrijas interesi tieši no PBA Strasburgas biroja saņemt ziņas par notikumiem Baltijas valstīs. Līdz šim viņiem nepilnīga informācija nākusi tikai no ASV vēstniecības. Plānots apmeklēt visu to zemju ārlietu ministrijas, kur nav daudz baltiešu, lai panāktu Baltijas valstīm labvēlīgu nostāju. Doma ir, ka Zviedriju varētu pilnīgi izolēt kā vienīgo Eiropas valsti, kas atzīst aneksiju.

- Tāpat ļoti nozīmīgs ir Radio Free Europe Minchenē. Gan kā informācijas avots par notikumiem Latvijā, tā arī kā iespaidīgākais ceļš informēt latviešus okupētajā Latvijā ne tikai par trimdu, bet arī par dzimtenes pretestības grupu darbību un plāniem.

- Bez tam Minsterē darbojas arī PBLA Informācijas birojs, ko vada Vija Freimane.

- Konference risinājās angļu valodā, ar daļēju tulkojumu vāciski. Bez abu šo valodu pārzināšanas tanī efektīvi piedalīties bija grūti. Politiskajam darbam Eiropā vajadzīga arī franču valoda. Te lielas priekšrocības Gunāram Meierovicam, Alģim Klimaitim un Zviedrijas latviešu pārstāvjiem.

- Bez valodām šīs dienas politiskajā darbā nepieciešamas plašas zināšanas gan par Helsinku pakta tekstu un citiem nolīgumiem, tā arī par moderno tehnoloģiju un metodēm, informācijas plūsmu un politisko ietekmi organizējot. Te iepriecināja Anglijas pārstāvju, Gunāra Meierovica, Alģa Klimaiša un Andra Kadeža spējas un kalibrs. Veco laiku politiķi palika ēnā.

- Minsteres pārrunās izkristalizējās daudz ideju, kas tālāk pārrunājamas un pielietojamas politiskajā darbā. Īsi pieminēšu vairākas:

- Mums jāmaina taktika, runājot par Helsinku pakta. No līdzšinējā uzsvēra uz cilvēktiesībām (trešais grozs) mums jāpāriet uz III, VII un VIII principu, kas runā par tautu pašnoteikšanās tiesībām, miermīlīgu robežu maiņu un cilvēku politiskajām tiesībām. Padomija tagad politieslodzītos atbrīvo un pati pūš cilvēku tiesību taurē.

- Mums jāpanāk pēc iespējas ātrāka Baltijas valstu atdalīšana no Padomju Savienības, lai apturētu pārkrievināšanu, kas draud iznīcināt mūsu tautas, kaut arī tas pagaidām nozīmētu Baltijas valstu palikšanu Padomju Savienības orbitā, līdzīgi Polijai. Rietumvalstu diplomāti domā, ka reālpolitiski to pašreizējos apstākļos būtu iespējams panākt, jo Padomju saimniecība nonākusi katastrofālā stāvoklī. Taču konference uzsvēra, ka Baltijas tautām pašām jāizlemj, kādu ceļu tās vēlas iet. Emigrācijas loma ir tautiešiem dzimtenē sniegt visu iespējamo tehnisko un informācijas atbalstu, kā arī izplatīt viņu informāciju Rietumos un ietekmēt Rietumu valdības.

- Jāsargās radīt iespaidu, ka nemierus Baltijā izraisa emigranti, kā to apgalvo padomju

propaganda.

- Baltiešiem jāsadarbojās ciešāk, lai varētu runāt vienā balsī. Sevišķi tas ir jāpanāk Vācijā un Zviedrijā. Tāpat jāstrādā, lai Rietumvācijas parlaments debatētu par Staļina-Hitlera paktu un uzņemtos vismaz morālu atbildību par to un tā sekām - pasaules kara izraisīšanu un Baltijas valstu okupāciju. Te tika pārrunāti plāni 1988. un 89. gada 23. augusta atzīmēšanai ar semināriem un demonstrācijām, kas rīkojamas arī Maskavā.

- Jāizmanto Rižkova un Bucharina rehabilitēšana Glasnostj procesā. Viņu prāvās galvenais prokurors bija Višinskis. Viņa diskreditēšana jāsaista ar viņa lomu Latvijas aneksijas organizēšanā, tā sagraujot ticamību padomju pasacīpai par brīvprātīgo pievienošanos.

- Blakus idejām konferencē pārrunāja arī darbības metodes. Šeit galvenais uzsvērs gūlās uz informācijas plūsmes organizēšanu.

Ziņas no Baltijas valstīm šķirojamas trīs kategorijās - 1. tās, kas attiecas uz visām trim zemēm, 2. tās, kas attiecas tikai uz vienu zemi, piemēram, valstssvētki, un 3. regulārie ikdienas notikumi un ideju attīstība.

Pirmā kategorija būtu jāvirza caur Baltiešu Pasaules Apvienības Informācijas biroju Strasburgā, otro un trešo varētu kārtot katras tautības informācijas biroji, informējot Strasburgu. Katrā ziņā, ir jāuzdod informācijas avots. Latviešu informācija nāk no Minchenes un Stokholmas. Minchene presi nav pieņemama, jo to uzskata par amerikāņu CIA organizāciju. Tādēļ tās informācija jāizplata vai nu Stokholmas Baltiešu Helsinku grupai vai arī PBLA Informācijas birojam, vai apstrādātā veidā abiem. Klimaitim ir labi sakari ar dažādām aģentūrām. Te visiem jāsastrādājās. Igaunis Jāks Juriado apgalvoja ka viņa birojs saņemot plašu informāciju no Igaunijas. Varot to sniegt gan tikai igauņu un zviedru valodās, kas pasaules presi nederot. Te Zviedrijā jāpanāk labāka informācijas sadarbība.

- Konference atzīmēja arī visu pasaules baltiešiem pieejamo telefaksu numuru sarakstu, kas ievērojami paātrina sazināšanos un ziņu izplatīšanu.

- Pārrunāja arī informācijas plūsmes koordināciju ar brīvās pasaules baltiešu organizācijām. Te interesants bija priekšlikums šķirot lēmējas un atbildīgās instances no praktiskās darbības instancēm. Zviedrijā, piemēram, Politiskā darba kopa varētu uzņemties atbildību un caur ZLCP iekļauties PBLA struktūrā. Baltiešu Helsinku grupa darītu praktisko darbu.

- Noslēgumā gribētu uzsvērt, ka Minsteres baltiešu konference bija ļoti auglīga un ierosinoša. Tās galvenais slēdziens bija, ka jaunas organizācijas nav vajadzīgas, bet gan ciešāka sadarbība Vācijā. Toties ārkārtīgi svarīgi pašreizējos apstākļos ir enerģiski aktivizēt kopējo baltiešu politisko darbu ar jaunām idejām un jaunām metodēm. Iespēja atbrīvot Latviju šodien pastāv.

- DV organizācijai tagad jānoliek otrā plāksnē savs aprūpes organizācijas aspekts un jāuzsver savs cīņas organizācijas mērķis. Mūsu kara biedru izlietās asinis to prasa,
PĒTERIS VĀSARINS

KĀDS BŪS LNAK NĀKOTNES CEĻŠ?

Maija sākumā, Toronto, pulcēsies Latviešu Nacionālās Apvienības Kanadā (LNAK) patreizējās padomes locekļi savā pēdējā sesijā. Šī sesija sola paredzamas un varbūt arī neparedzamas pārmaiņas. Patreizējais LNAK valdes priekšsēdis Tālvāldis Kronbergs jau labu laiku kā paziņojis, ka viņš amatam vairs nekandidēšot. Līdzšinējais Polītiskās nozares vadītājs Dr. Linards Lukss ir kļuvis par PBLA valdes priekšsēdi, bet Dr. Guntis Siliņš - par Polītiskās nozares vadītāju. Rezultātā pārmaiņas LNAK vadībā ir nenovēršamas.

Šīs pārmaiņas nenāk par vēlu. Tām būs tālēja nozīme, jo LNAK darbībai ir jāpārveidojas jaunajiem apstākļiem, kādi pēdējos gados veidojušies ne tikai mūsu sabiedrībā, bet arī okupētajā Latvijā un vispār pasaulē.

Pārmaiņas vadībā, jācer, radīs pagriezienu gan iekšējā, gan ārējā apvienības darbībā. Ir jau mums sabiedrības daļa, kas ir pret šādām pārmaiņām. Un ir arī daļa, kas uz tām gaidījusi ilgu laiku. Rezultātā būs apmierinātie un neapmierinātie. Galvenais tomēr ir fakts, ka pārmaiņām ir jānāk, lai mūsu centrālā organizācija varētu sekmīgi darboties, augt un veidoties.

Jaunie apstākļi atbildīgos amatos ievēdīs citas personas. Jācer, ka visas tās nebūs no Toronto un tās tuvākās apkaimes. Apvienībā ir vajadzīgi darbinieki arī no citiem Kanadas latviešu centriem. Šodienas apstākļos tas ir iespējams, kā to pierādījusi mūsu kaimiņu apvienība - ALA. Būtu jāpanāk, ka LNAK padomē turpmāk darbotos locekļi no visiem latviešu centriem. Arī tas ir iespējams.

Nav tikai iekārtojama LNAK kartoteka un apzināms latviešu skaits Kanadā, bet reizē ir apgūstams gribīgo darbinieku potenciāls, lai pasākumi un darbi veiktos vēl labāk kā līdz šim. Šis varbūt būs viens no visgrūtākajiem uzdevumiem, kāds būs jāpaveic jaunajai vadībai. Tai būs jāmeklē jauni kandidāti nākamajai padomei, kurā būs ievēlama šā gada rudenī.

Sabiedriskās, kulturālās un politiskās dzīves attīstība prasīs arvien vairāk līdzekļu. Tādēļ būs paplašināma līdzekļu apgūšanas bāze, reizē nepazaudējot līdzšinējo.

Lai darbība vērstos plašumā, noteikti jāpaplašina informācijas bāze par itin visu, ko apvienība dara, iecerējusi un vēlētos veikt. Un ir jāvāc arī vēlmes un informācija par to, ko no apvienības vēlas Kanadas latvieši.

Ieejot savas darbības piektajā gadu desmitā, LNAK nopietni jāizvērtē turpmākās darbības iespējas un attīstība. To panākt nevarēs valde vien, nedz to līdz šim plašāk vēlējusies darīt padome. Varbūt būtu jādomā par īpašu saietu, kurā pulcētos zinīgi ļaudis, kas pārstāvētu dažādās paaudzes, organizācijas un citus interesentus. Runa te varētu būt par vispusīgu Kanadas latviešu pārstāvju saietu, kas ieteiktu vadlīnijas nākotnes vajadzībām un pasākumiem.

Nav šaubu, ka vadībā notiks sava veida paaudžu maiņa. Tā sākotnēji varētu būt nedroša, tādēļ jābūt gataviem tai iet talkā, lai nerastos sarežģījumi pārejas stāvoklī. Vislielākais uzsvārs būtu liekams uz vidējās un jaunās audzes aktīvu iesaistīšanu mūsu kopējā lietā, jo bez tā apvienības nākotnes izredzes

būs bālas.

Nākotne pieder mums pašiem. Tā veidosies tāda, kādu to vēlamies, ja piedalīsimies tās veidošanā. Ir pienācis laiks LNAK darbinieku saimē piedalīties un darboties daudziet, kas līdz šim stāvējuši malā.

M. ŠTAUVERS.

VĒSTULES NO LATVIJAS.

NO ZEMGALES.

Ir gadījies, ka, veselību un slinkumu lāpot, esmu Zemgales senajā sirdī - Tērvetē (sanatorijā). Tepat pretī ir senais pilskalns un Svētkalns. Man ir tāda nereāla vēlšanās pēc tāda "televizora", kas skaņu un attēlu sniegtu līdz 1.000 gadu pagātnē. Tā gribētos redzēt Tērveti Viestura un vēl senākos laikos. Piemēram, tajos, par ko runā Polockas chronika, kad Polockas kņazs sapulcinājis 100.000 vīru lielu armiju gājienam uz Zemgali. Toreiz, kā mūsu vēsturnieki māca, Zemgale bija "primitīvs valstisks veidojums", kamēr Polockas kņaziste augsti attīstīta feodāla valsts.

Ne jau par zemgaļu iekarošanu domāja gaišais kņazs, jo krievu tauta un viņas valdnieki nekad nav veduši laupīšanas karus. Kultūru un augstāk attīstītu sabiedrisku kārtību, pareizu ticību ar pagreizu krustu, viņš gribēja nest šiem primitīvajiem. Atstāt viņu pilis savus karavīrus, kas tos sargātu no ienaidniekiem, un iecelt jaunus, labākus un gudrākus vīrsaišus. Tikai iedzimto labā pūlējās gaišais kņazs. Zemgaļu vadītājam (nav zināms viņa vārds) vajadzēja sūtīt pretī kņaza karavīriem meitenes ar ziediem un delegāciju ar lūgumu pemt Zemgali savā paspārnē, bet toreiz Zemgalē nebija meiteņu, kas svešiem karavīriem ietu pretī ar ziediem un varbūt grūti bija atrast delegātus.

Zemgaļi izdarīja kļūdu. Steigā savāca karaspēku, cik nu varēja, izgāja pretī, un labais, gaišais kņazs cieta sakāvi. Zemgale palika tāds pats "primitīvs valstisks veidojums".

Sos vīrus, kas toreiz kāvās un kā viņi atgriezās Tērvetē, gribētos redzēt.

Ziema bija šogad silta. Tikai martā bija tāds ziemīgāks paskats. Tā kā nāc jauns pavasaris ar cerībām dabā, arī man vēl gribētos pāris gadus dzīvot. Kas nu zin, vai tā sanāks, bet dzīvot pašlaik ir interesanti. Pārkārtojamies, kaut arī lēnām, jo, kas iekārtojušies labi, nav ieinteresēti pārkārtoties. Cilvēkus pārvērst akmeņos un akmeņus atkal cilvēkos, kā teikas un pasakas stāsta, jau var. Tam es ticu, bet ne tik īsā laikā kā pasakās.

Novēlu gaišas Lieldienas un siltu pavasari!

Z. Zemgalē.

SVEICIENS NO RĪGAS.

Labdien! Esmu no Tevis vairākkārt saņēmusi kafijas sūtījumus. Liels paldies (ļoti noderēja)! Aizrakstīju arī kādas pāris vēstules, tikai nezinu, vai esi saņēmis... Var jau būt, ka pēdējā laikā mūsu vēstules neiziet līdz Jums. Sākot ar šā gada jūni-

ja notikumiem pie Brīvības pieminekļa, mūsu valdība ir bezgala uztraukusies. Tuvojoties 18. novembrim, uztraukums bija sakāpināts līdz pēdējai robežai; visi bija nobrīdināti, ja tuvosies tanī dienā piemineklim, tad tie būs tautas ienaidnieki. Teica, ka nedrīkstot atrasties pieminekļa tuvumā, nedz arī garām-iet. Bet ar to vēl nepietika, lai būtu pavisam droši. Rīga bija pilna ar miličiem un armiju. Stāvēja miliču ķēdes, ka nemaz nebija ko domāt tuvoties piemineklim. Bija pārceltas autobusu un trolejbusu pieturas, arī uz ceļiem ārpus Rīgas dežurēja un nelaida pilsētā. Redzi nu, kā valdība rūpējas par savu drošību, tikai nevar saprast, no kā viņi tik ļoti baidījās, jo cilvēki gribēja tikai nolikt ziedus.

Svētdien bija svečīšu diena kapos. Biju aizgājusi Ziepniekkalna kapos. Pēc tam gājām uz Meža kapiem pie savējiem. Aizdedzām svečītes. Bija ļoti skaisti pie Čakstes un Meirovica kapiem, kā parasti, liela "goda sardze", kas nodarbojās ar svečīšu dzēšanu, bet cilvēki atkal iedezina, un svečītes tomēr visu laiku dega.

Ģeogrāfijas žurnāli ir ļoti interesanti. Tikai žēl, ka mēs neprotam angļu valodu. Septembra numurā bija līdz liela karte. Tad mēs pamatīgi izpētījām kur ir Toronto.

RĪDZINIECE.

JAUNGADA SVEICIENS.

Novēlu veselību un možumu!

Pie mums Latvijā dzīve palēnām paliek drusku gaišāka. Vairākām ielām un laukumiem nopēma krievu nosaukumus un uzlika latviešu. Avīzēs raksta, ka vajadzētu arī padomāt Stabu ielas un Valdemāra ielas nosaukšanu atpakaļ savos vārdos.

Bet tā kā Latvijas valdība ir vispaklausīgākā, tad pie mums vienmēr gaida norādījumus no augšas, vai lai citi ko līdzīgu darītu pa priekšu, un Latvijā tikai pēc tam. Par trūkumiem pagātnē un nākotnē runā vairāk, bet patiesos cēloņus atklāt skaidri vēl nedrīkst.

Cerēsim, ka visa "atklātība" neaizies atpakaļ kā vienmēr.

SVEICINĀTĀJS.

ATKLĀTĪBAS STRŪKLAS ZIŅA.

Nupat atklātības strūkla izšļāca ziņu, ka Pārdaugavā plosās vīrusu hepatīts. Daugavā, no kurienes Pārdaugava dzeņ, iepludināts kanalizācijas, tā teikt, - šinderāts (mans jaundarinājums). Infekcijas slimnīca pārpildīta. 40 - 50 saslimšanas gadījumu dienā. Atkal jādreb un jāgaida aklā likteņa trieciēni. Protams, nevienu no vainīgajiem jau nesauca pie atbildības, tikai televīzē kratīja pirkstu un deva padomu - tiem, kas vainīgi pie izplūdes-ieplūdes, aiziet vismaz apciemot savus upurus slimnīcā. Domājams, tomēr, ka viņi to neizdarīja saprotamu iemeslu dēļ.

Lasīju avīzēs par ūdensvadu un kanalizācijas cauruļu galēju nolietotības pakāpi. Piemēram, no 100 caurlaides milimetriem palikuši tikai pieci. Ūdens vadu iekšienē sakrājušies nosēdumi, korozija, caurules bieži plīst. Arī kanalizācija plīst, notiek ūdeņu sajaukšanās ar visām sekām.

Tā nu mēs dzīvojam - visaugstākajā lopus-

kuma līmenī, ar savu vienīgo tomātu laimi.

Vēl nebijušas ainas bija redzamas ielās novembra vidū. Jūs jau datumu paši ziņāt. Dogs un cops - autobusi ar aizkariem, aiz kuriem vīd zilie formas krekli. Vecākās klases no rīta liktenīgajā dienā dodas pēc ministrijas pavēles ekskursijās, lai izklīdētos piepilsētas mežu zonā. Dzirdēju no kādas mātes, ka viņa esot dzirdējusi runas, lai tai dienā vispār nelaižot mazākos brāļu tautas bērnus ielās, jo - pa tām staigāšot ar govju ķēdēm bruņojušies arodskolnieki.

Nu jau arī šie notikumi ir aiz muguras, un, droši vien, iestādes jau gatavojas priekšā stāvošiem jūnijiem, augustiem un novembrim.

VĒROTĀJS.

JAUNĀKAIS TEĀTRIS.

Rīgā noskatījamies vairākas izrādes teātros. Pats jaunākais ir A. Čaka "Mūžības skartie"

Izrāde ļoti emocionāla tajās vietās, kur runa iet par latviešu strēlniekiem un Ziemassvētku kaujām. Es pat apraudājos, kad ieskanās "Klusa nakts, svēta nakts". Tad ir sprediķis Pipķu baznīcā, un fonā skan "Dievs Kungs ir mūsu stiprā pils". Skan arī Latvijas himna. Strēlnieki, gatvojoties kaujām, rok paši sev kapu.

Vēl ļoti aizkustinoša vieta ir, kur jauns strēlnieks, kas ir kritis, nāk kā atmiņu tēls. Skatuves vienā malā stāv vecā aktrise Irma Laiva, apģērbta līgavas tērpā, kas nozīmē, ka viņa visu mūžu gaidījusi un palikusi uzticīga savam līgavainim. Un viņi abi runā Čaka dzeju:

"Miglā asaro logs, ko tur liegties,
nav vērts, - tikai tevi es mīlējis
esmu..."

SKATĪTĀJA.

Šī ir jauna nodaļa MLB Zīpotājā. Vispirms, sirsniņš paldies visiem publicēto vēstuļu aprūpētājiem. Ceram šo nodaļu turpināt, ja vien saņemsim pietiekami materiālu. Iepazīšanās ar dzīves apstākļiem tagadējā Latvijā, mūsaprāt, ir ļoti svarīga.

Red.

GRĀMATAS.

PAR JANOVA GRĀMATU.

Rietumiem jāizprot pārkārtošanās politika un Gorbačova mēģinājumi modernizēt Padomju Savienību. Rietumos uzkrātas milzīgas zināšanas par Krieviju, jāprot tikai tās izmantot. Šīs zināšanas jāizmanto, lai sekmētu krievu vidus šķiras nostiprināšanos un tai sekojošo politisko modernizāciju. Tādi ir pozitīvie Aleksandra Janova priekšlikumi nesen Ņujorkā krievu valodā iznākušajā grāmatā "Krievu ideja un 2000. gads". Un neviena vārda par padomju impērijas sabrukumu kā pozitīvu atrisinājumu, kaut visumā grāmata savā kritiskajā daļā ir vērsta pret krievu šovinismu.

Pēc Janova domām, vidus šķiras nostiprināšanās novedīs pie rietumu demokrātijas uzvaras Krievijā: likumdošanas un izpildu

varas sadales, rietumu brīvībām. Tas, savukārt, palīdzēs modernizētai valstij sekmīgi stāties pretim briesmīgam spēkam, kas cenšas atsviest Krieviju atpakaļ garīgajos viduslaikos.

Ja jau jārunā par viduslaikiem to garīgajā izpratnē, tad, pēc mūsu domām, tādi valda visu laiku, kamēr pastāv komunistiskā totalitārā diktatūra. Aleksandrs Janovs uzskata, ka tas vēl neesot sliktākais variants: patiešām bēdīgi būs, ja Krievijā uzvarēs fašisms; un priekšnoteikumi tam esot. Par tādiem Janovs uzskata cilvēku vilšanos marksismā, demokrātisko tradīciju trūkumu, vispārējo neapmierinātību, zemo dzīves līmeni. Gorbačova pārkārtošanās var atbrīvot kā liberālās, tā arī gan fašistiskās tendences, atkarībā no tās panākumiem vai neveiksmēm. Patiesībā "perestroikas" sabotāža no partijas birokrātu puses ir likumsakarīga. Gan Gorbačovs, gan rietumu sovjetologi to paredzēja. Bet tāda sabotāža pati par sevi nav bīstama: tā var palēnināt pārkārtošanās gaitu, bet ne atcelt. Galu galā, birokrāti paši baidās no tautas, bet tauta tos neieredz. Patiešām bīstama ir tikai ideoloģiskā alternatīva. Tikai šī alternatīva ir spējīga krīzes brīdī apvienot pret reformu tautas masas ar militāriem un birokrātiem zem patriotiskā leņķa melnsimtnieciskās "Pamjatj" interpretācijā. Tik daudz Janovs.

Patiešām, arī tagadējie Gorbačova pasākumi, cik nožēlojami piesardzīgi tie nebūtu, spēj polarizēt spēkus. Īstenībā bolševisma un melnsimtnieciskās krievu idejas hibrīds jau pastāv un ir populārs gan Maskavā, gan krievu provincē. Piebildīsim, ka bolševisms pats par sevi ir krieviski nacionālistisks. Pēc mūsu domām, Gorbačova pasākumiem vislielākie draudi ir saimnieciski un, visvairāk, - garīgais kūtums. Protams, šovinizms arī pacēla galvu. Bet kad tad Padomju Savienības valdnieki to atteikušies izmantot? Patiesība ir daudz sarežģītāka nekā to stādās sev priekšā Aleksandrs Janovs. Viņš daudz ko schematizē un pat raksta par, tā saucamo, Krievijas ciklisko attīstību, kad pēc reformām nāca kontrareformas. Protams, tādi gadījumi Krievijas vēsturē bija, bet ne jau ar tādu "dzelžainu" cikliskumu, kā mums mēģina iestāstīt autors. Lai apstiprinātu savu teoriju, Janovs par reformātoriem uzskata gan Kerenski, gan Hruščovu un pat Buharinu.

Kas attiecas uz Janova aicinājumu visādi atbalstīt Gorbačova politiku, tad šis ieteikums ir ļoti apšaubāms. Ir taču skaidrs, ka Gorbačova reformu mērķis ir nostiprināt padomju varu, ka Gorbačovs sadūries ar vispusīgu un pašu nopietnāko sistēmas krīzi, kas skar visas padomju dzīves sfēras - politisko, nacionālo, ideoloģisko, saimniecisko, sociālo, garīgo un morālo - drudžaini mēģina atrast izeju un pagarināt komunistiskās diktatūras mūžu. Krīze ir pārāk asa, lai Kremļa vadītāji varētu turpināt miegaidino un svētlaimīgo Brežņevā laiku "stagnāciju".

Janovs aicina atbalstīt Gorbačovu tikai tādēļ, ka neredz nekādas citas alternatīvas, kā krievu fašismu, kas viņa izpratnē saistās ar antisemitismu.

Vispirms, mēs nezinām, kādu reālu formu pieņems krievu nacionālisms, ja tam izdosies uzvarēt. Tas var būt agresīvs, ekspansīvs,

bet var arī pēc, teiksim, Solženicina idejām, vairāk noslēgties sevī, pievērst vairāk uzmanības pašas Krievijas attīstībai. Kā tas tādā gadījumā pēc kāda laika transformēsies, tā jau ir cita lieta. Otrkārt, antisemitisms nebūt nav saistīts tikai ar fašismu. Katrs cilvēks, kas kaut cik pārzina vēsturi, var nosaukt simtiem piemēru no viduslaiku Spānijas līdz modernai Padomju Savienībai vai Lībijai. Te jau slēpjas vēl viena Janova nespēja saredzēt kādu citu izeju. Kaut dažreiz viņš piemin krievu šovinizma agresīvo raksturu, nekur, kā jau mēs atzīmējām sākumā, viņš nerunā par padomju impērijas sabrukumu. Faktiski, vai Janovs to grib vai negrib, no viņa grāmatas rodas iespaids, ka vienīgā apspiestā tauta Padomju Savienībā ir ēbrēji. Tāds pats iespaids bieži vien rodas Rietumos no masu informācijas līdzekļiem. Pēdējie notikumi daudzās padomju republikās pierāda, kāds spēks ir nacionālā pašapziņa. Tieši nacionālie centieni apdraud padomju impērijas pastāvēšanu. Tagadējā padomju situācijā neasimilētiem ēbrējiem, lai saglabātu savu identitāti, vienīgā izeja ir emigrācija, kamēr tautām, kuru pamatteritorija atrodas zem Maskavas varas, jācinās par savām tiesībām uz pašnoteikšanos.

Bet kas attiecas uz pašu "krievu ideju", tad, pēc mūsu domām, tā savu asmeni pēdējā laikā ir pagriezusi pret austrumiem. Mītiskas vai reālas, t. s., "dzeltenās briesmas" lielā mērā popularizē šo "krievu ideju".

VIKTORS KALNIŅŠ.

GORSVĀNS PAR GATI.

Jānis Gorsvāns. Mans mīļais auša. LARAS Grāmatu klubs, 1988. 196 lpp.

Aprīļa sākumā esam saņēmuši Latviešu Rakstnieku Apvienības Grāmatu kluba otro grāmatu, augstāk minēto Jāņa Gorsvāna romānu. Par Gorsvānu līdz šim zinājām, ka viņš ir LARAS LAPAS redaktors un savā laikā izpelnījies Jāņa Jaunsudrabiņa fonda balvu par 1971 gadā iznākušo noveļu krājumu Krāšņa un bagāta dzīve.

Jauno grāmatu tikai pavirši pārskīrītot, tūlīt pamanām, ka autors šim darbam izvēlējis savdabīgu formu. Neredzējam tradicionālajam romānam ierasto plūdumu. Tā vietā darbs sastāv no fragmentiem, kas dažkārt ir tik skopi, ka vienā lappusē pietiek vietas diviem vai pat vairāk. Sākot lasīt, ievērojam arī, ka "šodien" fragmenti raibā rindā mainās ar "toreiz" epizodēm, un lasītājam pašam jānodarbojas ar kārtības un secības izvešanu.

Romāns uzrakstīts vienskaitļa pirmajā personā. Stāstītājs ir pats romāna veronis Gatis. Liekas, ka viņš patlaban pārdzīvo, tā saukto, pusmūža krīzi, kuras attēlošanu tik izteiktā veidā latviešu literatūrā līdz šim nav gadījies pamanīt. Cik zināms, šādas krīzes izpaužas gan nodzīvotā mūža posma apcerēšanā un izvērtēšanā, gan pārdomās par dzīves jēgu vispār. Daudziem tās noder par dzenuli, lai mainītu apnikušu profesiju, nodarbošanos, sievu vai mīļāko un padarītu dzīvi interesantāku un apmierinošāku. Citus pusmūža krīze iesviež pagalam

dzeņu skalošana" Mordovijas galvas pilsētā Saranskā nedeva gaidītos rezultātus. Gunārs Astra nelokami saglabāja savu nacionāli patriotisko stāju.

Pēc 15 gadu netaisnā soda izciešanas, Gunārs Astra 1976. gada 23. februārī atgriezās Latvijā un apmetās uz dzīvi Rīgā. Viņu pieņēma darbā rūpnīcā "Straume", pēc tam RER. Brīvajā laikā viņš vēl vairāk centās apgūt angļu valodu, iedziļinājās filozofijā un dzīvi interesējās par savas latviešu tautas vēsturi, tradīcijām, kultūru un mākslu. Viņš smagi pārdzīvoja mūsu tautai nelabvēlīgo procesu straujo attīstību Latvijā. Viņu ļoti saistīja latviešu rakstnieku darbi, gan dzimtenē, gan svešumā publicētie.

Viņš apprecās otrreiz - ar Hertu Līviju Vagali.

Viņam lemts nodzīvot ar savu ģimeni tikai septiņi ar pusi gadus, jo 1983. gada 15. septembrī viņu atkal arestē. Laikā no 15. - 19. decembrim notiesā uz 7 gadiem ieslodzījumā, sevišķi stingrā režīmā, un 5 gadiem izsūtījumā, kā iemeslu pasludinot to, ka viņš esot atkārtojis savus iepriekšējos pārkāpumus valsts nodevībā. Ņemot vērā jau tā 15 gadus cietumos saņemto veselību, šis nežēlīgais spriedums bija līdzvērtīgs nāves sodam.

Pagājušā gada 19. decembrī apritēja 4 pilni gadi kopš Astra otrās notiesāšanas. Latvieši Latvijā un brīvajā pasaulē, ASV senatori, kongress un Ārlietu ministrija pieprasīja viņa atlaišanu.

Gunāru Astru oficiāli atbrīvoja 1988. gada 1. februārī. Viņš no Permas ieradās pie savas ģimenes Rīgā. Čekas piedāvājumu izceļot uz rietumiem viņš noraidīja. 3. martā Gunārs Astra, viesojoties pie draugiem Leningradā kopā ar savu dzīves biedri, pēkšņi saslima. Viņu nogādāja Botkiņa slimnīcā ar ātro palīdzību. Par viņa saslimšanu informēja ASV senatorus un kongresa locekļus. 4 senatori nosūtīja uz slimnīcu telegrammas, interesējoties par viņa veselības stāvokli. Tā kā ārstēšana ar zālēm veselību neuzlaboja, viņu pārvietoja Klinika Hospitalnoj Chirugie slimnīcā, kur to operēja, atvietojojot 2 sirds vārstuļus ar mākslīgiem. Viņa stāvoklis pēc operācijas, lai gan joprojām kritisks, lēnām uzlabojās. Naktī no 5. uz 6. aprīli tas pēkšņi pasliktinājās, un viņa dzīves biedrenei vairs neatlāva būt pie viņa. 6. aprīlī, plkst. 6, Gunārs Astra izbeidza savas dzīves gaitas, atstāts viens ar slimnīcas personālu.

Vai ārstēšana ar zālēm bija pareiza un pietiekoši ilga, paliek nezināms. Nav arī zināms, vai operācija nebija priekšlaicīga.

Izvadīšana Rīgā bija paredzēta 16. aprīlī no Meža kapu II kapličas. Valdība paziņoja, ka kapi neesot kārtībā un ka bēres tajā dienā nevarēsot notikt. Apbedīšanu atlāva 19. aprīlī. Bēres un izvadīšanu vadīja "Atdzimšanas un Atjaunošanas" mācītāji - Augusts Ālers, Juris Rubenis un prāvest Modris Plāte, plkst. 16. Rīgā ir plānota arī demonstrācija.

Še daži Gunāra Astras citāti, kas ir izvēlēti no viņa pēdējās liecības, ko viņš nodod tiesā 1983. gada 15. decembrī, Rīgā:

"Mani šeit ir atveduši mīlestība un cieņa pret manu tautu un varmācīgie pasākumi, kas vērsti uz manas tautas dvēseles nonīcināšanu un noplicināšanu."

"...esmu latviešu cilvēks, es pat uzdroši-

nos teikt - latvietis. Un ne tikai rīdzinieks, par kādiem beidzamajā laikā mūs visus ļoti cenšas pārkristīt."

"Tas nav netīšām un nav vienalga, ka mūsu dzimtā, skaistā un bagātā valoda tiek izspiesta no sapulcēm, kabinetiem, iestādēm... ka tā aizvien vairāk tiek noplicināta un izkropļota."

"Man sāp un es jūtos pazemots, kad man jākonstatē, ka manai dzimtajai valodai jāieraujas rezervātos - Brīvības muzejā, uz dažu teātru skatuvēm..."

"Man sāp un es jūtos pazemots, ka ... latviešu skolnieki savu nespēju izteikties dzimtajā valodā kompensē ar neķītru krievu lāmu vārdu palīdzību."

"Man ir skumji, ka latviešu mazuļiem vakara pasaciņa jānoskatās un jānoklausās no Maskavas... ka bērnu dārzos latviešu bērniem neiemāca latviešu tautas dziesmu zelta fondu..."

Gribētu beigt Gunāra Astras biogrāfiju ar vēl vienu citātu, kurā izteikta cerība mūsu tautas nākotnei:

"Es ticu, ka šis laiks izgaiss kā jauns murgs. - Tas dos man spēku šeit stāvēt un elpot. Mūsu tauta ir daudz cietusi un tādēļ iemācījusies, un pārcietīs arī šo laiku."

Aizlūgumā Montrealā piedalījās 65 dalībnieki.

PIESAKATIES

1989. gada Helsingborgas dziesmu svētku bērnu un jauniešu operas ansamblī!

No 1989. gada 30. jūlija līdz 2. augustam, Helsingborgā, Zviedrijā, svinēsim 6. (Rietum) Eiropas latviešu dziesmu svētkus.

Svētku otrā dienā, pirmdien 31. jūlijā, plkst. 11:00, Helsingborgas koncertnamā atskaņos Andra VITOLIŅA bērnu un jauniešu operu "MAZAIS GANIŅŠ" ar Alberta Kronenberga vārdiem. Režisore - Māra Rozīte.

Visu vecumu dziedātāji, spēlētāji un tēlotāji (pantomīmisti) laipni aicināti pieteikties pie mūzikas autora - Kristallvāgen 115 BV, 8 - 126 39 HÄGERSTEN, Sweden; tel. 08- 18 13 14.

Visiem jaunatnes ansambļa dalībniekiem paredzēta brīva pārgulēšana un brīvas brokastis; pār pārējo jāmaksā.

Laipni gaidīti!

Minēto dziesmu svētku rīcības komiteja.

PAVEIKTI PRIEKSDARBI.

Astotais Latviešu Technisko Zinātņu kongress notiks laikā no 27. - 29. maijam, Toronto Latviešu Centrā. To organizē Īpaša rīcības komiteja ar priekšsēdi Dr. ing. Jāni Aunu un viņa vietnieku - sekretāru Edgaru Broderi.

Kongresa norises gaitā ietvertas 4 plašas zinātņu sesijas ar reti izcilu referātu ciklu.

Šai sakarībā TLB Inženieru un tehniķu kopa bija noorganizējusi Īpašu paneļa diskusiju 24. marta vakarā, Toronto Latviešu namā. Piedalījās 24 interesenti. To ievadī-

ja Dipl. ing. Jāņa Paliepas vadītās Inženieru zinātņu sesijas sniegtais ieskats par paredzētiem kongresa referātiem. Viņš informēja, ka lidmašīnu konstruktors Kārlis Irbītis (Montreala) runās par temu "Ieceres un īstenojumi", inž. Rolands Leitass (Gatinavā, Kvebekā) - par "Jaunākais zemes trīču izpratnē", inž. Jānis Galdīšs (Otava) - "Fotogrametrijas un kartes". Andris Rozītis, M. A. Sc. (Otava) - "Satelītu navigācija", Juris Kalnavārs, Ph. D. (Montreala) - "Tokamaka eksperiments plazmas fizikas un kodolsintēzes pētniecībā", inž. Andris Palejs (Montreala) - "Būvkonstrukciju analīzes projektēšanas un zīmēšanas integrēšanā", inž. Juris Mazutis (Otava) - "Datori latviešu sabiedriskā darbā", Eriks Veska, Ph. D., - "Smagā ūdens (no atomreaktora) mignācija", Andris Rode, Ph. D. (Kanadas arktika) - "Inženieru darbi un pētījumi Kanadas ziemeļos", Ilze Andžāne, M. arch. (Otava) "Profesiju attiecības ar presi un publiku".

Arhitektūras sesijas vadītājs Andris Roze iepazīstināja ar tās referentiem un referātu temām: - tehnologs Valdis Štengels (Otava) referēs par "Specifikācijas kā līguma dokumentu un to loma celtniecības projektu realizēšanā". Pirms, apmēram, 5 gadiem no dzimtenes brīvībā izkļuvisais tēlnieks Uga Grava (Otava) runās par "tēlniecību sabiedriskās vietās", prof. arch. Uldis Gustavs - "Ceturrtā dimensija (laiks) zviedru arhitekta Gunāra Asplunda darbos", Dr. arch. Eižens Janišs - "Toronto un apkārtnes būvniecības attīstība arhitektūras stilu atspoguļojumā", arch. Vītolds Vītols (Bostona) - "Plānošanas process 'Lotus' celtni Sanghajā".

Tālu ceļu mērot iecerējis arhitekts Andrējs Legzdīšs no Stokholmas, Zviedrijā. Viņam padomā tema - "Baioniks - dabas formas un dabīgās konstrukcijas". Prof. Gunārs Birkerts (Mičigana, ASV) runās par temu "Ģenētikas principi".

Agronomijas sesija sauksies "Latvieši - zemnieku tauta". Tās vadītājs Dr. Edgars Žubeckis runās par temu "Latviešu zemkopis - senie laiki". Viņš veselības dēļ panelī nevarēja piedalīties. Viņu pārstāvēja Gvelfas Universitātes prof. Dr. Ernests Reinbergs, kas referēs par temu "Lauksaimniecības izglītība Latvijā".

Dr. Alfrēds Vanags - "Latviešu zemkopis - jaunie laiki", Dr. Kārlis Lapiņš - "Latviešu agronomu zinātniskie sasniegumi trimdā", Dr. Visvaldis Dzenis (ASV) - "Latviešu agronomu saimnieciskie sasniegumi trimdā", Tadeušs Puišāns, M. A. - "Latviešu zemnieku kolonijas ārzemēs".

Sīs sesijas koordinātoru pienākumus veiks Dr. Ed. Pētersons.

Dabas zinātņu sesijas vadītājs Dr. Gunārs Šūbiņš arī nebija klāt. Šajā sesijā par "Piesārņošana un starptautiskie noteikumi" referēs Dr. adv. Mangulis (ASV). Dr. J. Zušēvics (ASV) - "Latvijas zemes agrārā pārveidošana un atjaunošana nākotnē", prof. A. Dreimanis (Londona, Ont.) - "Daugavas elektriskās spēkstacijas un dabas aizsardzība", Dr. Edvins Demuts (Deitona, Ohaijo) - "Carbon Fibre Reinforcement and fastening in Space", Dr. Guntis Siliņš "Niršana un inženieru būves zem ūdens".

Paneldiskusija ilga, apmēram, 2 stundas,

un klausītāji tai sekoja ar interesi. Jautājumos piedalījās Visvladis Turķis, Zigurds Ākots, Eduards Tiltiņš un rīkotāju kopas priekšnieks Rūdolfs Strazds, pateicoties visiem dalībniekiem.

Piezīmējams, ka kongress iezīmēsies ar saviesīgu vakaru, vakariņām un deju.

Rīkotāji rūpīgi piestrādā pie attiecīgo informācijas materiālu sagatavošanas. Jāvēl kongresam laba izdošanās.

O. K.

UGUNS KRISTĪBAS.

Nodaļa no ģen. K. Goppera fonda nulekā apbalvotās grāmatas -
LIEPAVOTU ZANE.

Nākamā dienā krustmāte Alīse veda Zani uz skolu. Sākumā bija runa par Baldones pamatskolu, bet tad Zanei tur jāpaliek visa nedēļa, nevienam nebija laika divas reizes dienā mērot 8 kilometrus turp un 9 atpakaļ. Krustmāte Liene neredzēja nekādas vajadzības iesākt skolu tikai dažas nedēļas pirms vasaras brīvlaika, bet Alīse nevarēja aprast ar domu, ka mājās ir 10 gadus veca meitene, kas visu grib redzēt un zināt un nepārtraukti maisoties pa kājām.

Zanei pret jauniem piedzīvojumiem nebija nekādu iebildumu, bet šobrīd, ratos sēžot, viņa pilnīgi kūpēja aiz dūsmām.

Nezin kur Alīse sadabūja lielu priekšautu ar tādiem kā spārniem un lika Zanei to siet priekšā. Meitene vispirms lūdzās, tad raudāja, bet nekas nelīdzēja, krustmātes Alīses acīs pavīdēja niknais Liepavotu skats, un Zane padevās. Meitenes skaistos, viņai nos matus, viegli sapītus 2 pīnēs, Alīse cieši savilka aiz pakauša, sapinot vienā, kas iznāca īsa un strupa, un iesēja melnu lenti.

Redzot Zanes skumjo sejiņu, krustmāte Liene ierunājās: "Tas priekšauts ir tavas māmiņas," un, pagriežusi galvu sānis, izslaucīja acis.

Meitenei ne prātā nenāca padoties kādam sentimentam. Nebija jau arī nekāds brīnums, ka viņas māte aizbēga no mājām, kad bija pieaugusi.

Alīse, pabeigusi aizpogāt priekšautu, pastūma Zani ne visai maigi uz durvju pusi.

"Lai arī kā, bet vismaz Dievu tu nevari tramdīt," meitene izskrēja ārā un iekāpa ratos. Visu ceļu līdz Pulkarnes skolai abas brauca klusēdamas. Skola jau bija sākusies. Krustmāte Alīse pieteica Zani skolotājai Stiebriņa jaunkundzei, kas norādīja uz tukšo solu, kur meitenei būs jāsež. No šī paša pirmā brīža Zane juta un zināja, ka Stiebriņa jaunkundze viņai ne mūžam nepatiks. Viņa bija kalsna, ļoti ikdienišķa persona vidējos gados. Acīs nepavīdēja ne mazākā sirsniņa vai cilvēcis siltums.

Apkārtējie saimnieki, kuņu bērni tur mācījās, cildināja to par "lielisku" skolotāju. Šis "lieliskums" sastāvēja no stingras disciplīnas un kārtības, lietām, ko zemnieka cilvēks vislabāk saprata. Visvairāk Zani uztrauca skolotājas akmeņaini pelēkās acis, kas likās urbjamies cauri līdz pat meitenes jūtīgajai dvēselei. Jā, viņa šo skolotāju nevarēja ciest.

Zipkārīgi skati un sīki smiekliņi sekoja Zanei visu rītu. Klasē, kad viņa pagrieza galvu uz vienu vai otru pusi, meitene redzēja, ka pārējie skolēni, slepus ar roku aizsedzot muti, čukstēja kaut ko viens otram ausī, skatoties jaunpienācējas virzienā.

Tie gan neprot uzvesties, Zane pie sevis nodomāja, bet tad dziļi sirdī iesāpējās, un meitene vēlējās būt mājās pie tētiņa, projām no šī svešā, nelaipnā bara.

"Lielo Pakalnu radniece raud," maza melnācaina meitene otrā rindā čukstēja. Tam sekoja apspiesti smiekli.

"Zane, kas ir ar tevi? Kāpēc tu raudi?" skatījās balsī iejautājās Stiebrīpa jaunkundze.

Zane klusēja. Viņa nekādā ziņā neies klāstīt savas bēdas šai nejutīgajai personai.

"Ja es ko jautāju saviem skolēniem, man ir jāsaņem atbilde. Kāpēc tu raudi?"

Meitene atkal sadzirdēja apspiestus smieklus. Viņa pacēla saraudātās acis uz skolotāju un noteica ar tētiņa vārdiem: "Iemesls raudāšanai attiecas tikai uz mani."

Stiebrīpa jaunkundzes bālo seju pārklāja sārti plankumi, acis dūsmās zibsnīja.

"Par tavu nekaunīgo atbildi tu paliksi klasē starpbrīdī," skolotāja noteica un pēc tam visu dienu lika Zani mierā.

Meitene palika klasē ar lielāko prieku. Viņa juta, ka te būs jāizcīna grūta cīņa ar šo naidīgi noskapoto baru. Tagad Zane sāka saprast Līnas sarunu ar Jūmalas Anci, kuŗas mazais Mārcis nācis no skolas mājās vai nu piekauts, vai arī lielie zēni apēduši viņa pusdienas maizi. Tad Līna nopūtās un sacīja: "Līdz pat šai dienai neesmu tikusi gudra, kādēļ bērni ir tik nežēlīgi un cietsirdīgi viens pret otru." Kad Jūmalas Ance par to runāja ar tētiņu, viņš teica, ka bērniem esot ganāmpulka instinkts, tie ir aizspriedumaini pret katru jaunpienācēju un nepazīst žēlastības. Zane gan atcerējās daudz svešvārdu, bet nezināja visiem nozīmi, kā piemēram, "instinkts". Droši vien tētiņš domāja, ka bērni uzvedās kā lopī.

Pusdienas laikā Zane viena pati stāvēja skolas pagalma stūrī un ēda līdzpaņemto maizi.

"Tu vari ēst savu baltmaizi un valkāt kurpes, bet tev jādzīvo no citu cilvēku žēlastības," mēdījās tā pati melnācaine.

"Un priekšauts kā mazam bērnam," kāda cita meitene smējās.

Te Zane tika aizskārta ļoti vārīgā vietā, bet viņa klusēja.

"Un tu esi briesmīgi neglīta," sauca maza resnīte, kas bija cik gaŗa tik plata.

"Neesi tik iedomīga, jums Lielajos Pakalnos nav pat elektrības," melnācaine turpināja.

"Un tavs brālēns Eidis ir muļķa prātā!" iesaucās jaunpienācēja tumšmate.

"Viņš nav!" Zane dūsmās iekliedzās. "Viņam ir vairāk prāta nekā jums visiem kopā. Jūs varat ķengāt mani, cik tik jums patīk, bet neaizkariet manu ģimeni. Ja jūs teiksiet vēl vienu nelāga vārdu, es jūs visus nozūmēšu!"

Neviens šos draudus nesaprata, un uz brīdi visi apklusa. Bet tad uzbrukumus sākās citā virzienā.

"Vai tu proti dziedāt?" jautāja sīka meitene vasaras raibumiem noklātu degunu.

"Nē," Zane atbildēja.

"Vai tu proti dancot?"

"Nē."

"Vai tu proti šūt?"

"Nē."

"Vai tu proti vārīt ēst?"

"Nē."

"Vai tu proti tamborēt?"

"Nē."

"Ko tad tu proti?" vasaras raibumainā meitene turpināja.

"Esprotu dzejot," Zane bez apdomāšanās atbildēja, un, raugoties apkārtstāvošo pārsteigtajās sejās, viņai kļuva viegli un labi.

"Tu melo!" melnācaine spiedza, jo kaut ko tik neparastu varēja izgudrot tikai iedomīgie Liepavoti.

"Straumes nemelo," Zane atbildēja. (Tev jābūt drošai!)

Meitene pārļaida vēsu skatu pār klātesošajiem.

"Kādēļ jūs mani ienīstat?" viņa skaidri un gaiši noprasīja.

Visi klusēja. Zane cieši uzlūkoja melnācaini.

"Tāpēc, ka tu neesi tāda kā mēs, pārējie," meitene atbildēja.

"Es nemaz arī negribu būt kā pārējie."

"Nu kā tad, tu jau esi viena no "izredzētajiem ļaudīm", melnācaine pīrgājās.

"Protams, ka es esmu," un lepni paceltu galvu viņa iegāja klasē. Likās, ka cīņa uzvarēta.

Zanei aizejot, meitenes savā pulkā ierāva arī pāris zēnu, un sazvērestība turpinājās. Zane jutās kā uzvarētāja un pat neuztraucās par Stiebrīpa jaunkundzes kodīgajām piezīmēm, kad viņa nezināja atbildēt matēmatikas jautājumiem. Vispār, šai skolotājai bija īpaša bauda izsmiet skolēnus par nezināšanu vai nepareizu atbildi.

Bet klasē bija kāda meitene, kas skolā ieradās tikai pēcpusdienā, ko Stiebrīpa jaunkundze lika mierā. Zane nespēja acis atraut no šīs meitenes sejas. Tā nebija skaista, bet tik neparasti dzīva un izteiksmīga, blondie mati nevērīgi sasprausti mezglā galvas vidū, un gaiši brūnās acis likās kā vistīrākais dzintars. Viņas apģērbs izskatījās briesmīgs, salasīts no dažādiem, kopā nesaderīgiem gabaliem.

Starpbrīdī viena no meitenēm pienāca pie Zanes un pasniedza kārbu. Tā bija Caines Rita, ļoti glīta meitene, labi ģērbusies. Viņa gan arī atradās negantēnu barā, bet stāvēja nomalū un klusēja.

"Te tev dāvana," viņa teica un saldi pasmaidīja, izgaisinot sapņējā katru ļaunu domu vai aizdomu. Zane pat jutās pacilāta. Neko nedomādama, viņa atvēra kārbu. Briesmīgs kliedziens noskanēja pāri pagalmam un, izbailēs drebēdama, Zane aizmeta kārbu pa roku galam. Tur bija čūska. Vai tā beigta, vai dzīva, tas meitenei nebija svarīgi, jo ne pret ko Zane nejuta tādu riebumu kā pret čūskām. Atkal atskanēja izsmiekls un pīrgāšanās.

"Tad ta' brīnums, bailes no beigtas čūskas!" melnācaine smējās.

"Vai tu varētu arī par čūsku dzejot?" iespīdzās meitene ar vasaras raibumiem.

"Es jūs visus ienīstu, jūs esat nejaukas un riebiņas meitenes."

"Smalki ļaudis nelamājas un tu esi no Lielajiem Pakalniem," arī resnīte nepalika piezīmi parādā.

"Ja tu, Straumes jaunkundze, arī rītā nāksi uz skolu, mēs tev aplīksim to pašu

beigto čūsku ap kaklu," melnace nikni spiedza.

"To tik es gribu redzēt," pēkšņi ieskanējās skaļa un skaidra balss. Pūlis pašķīrās un gaišmatainā meitene ar dzintara acīm stāvēja pagalma vidū. "To tik es gribu redzēt, Ance Aizpura."

"Kas tev par daļu, Ieva Avota," melnace dusmīgi nomurmināja.

"Ak tā, man nav daļas? Tu mani labāk nekai-tīni, ogļace. Ja es tevi vēlreiz pieķeršu Straumes Zanes ķengāšanā, es tev to beigto čūsku aizbāzīšu aiz kakla. Un tagad ej un iemet čūsku atkritumu bedrē."

Zanei par bezgala pārsteigumu, Ance bez tā-lākām ierunām paklausīja. Tad Ieva pagriezās pret pārējiem un, dūrē savilkto roku pacēlusī, draudēja: "Ja es kādu no jums pieķeršu tenko-šanā un jaunpienācējas zobošanā, jūs visi staigāsiet bez acīm, deguniem un ausīm, tāpēc lieciet Lielo Pakalnu Zani mierā. Un tagad pazūdiet!"

Zane stāvēja acis ieplētusi no brīnumiem. Vai tie bija nejaukie draudi, vai patī Ievas personība, bet meiteņu bars izklīda kā uz burv-ja mājienu.

Kad Zanes nievātāji pazuda kur kuņais, Ieva pagriezās pret meiteni.

"Tu par viņām neliecies ne zinis. Viņas ir uz tevi greizsirdīgas, tāpēc ka tu dzīvo Lie-lajos Pakalnos, brauc atspeņu ratos un valkā kurpes. Ja es neesmu tuvumā un tevi kāds aiz-tiek, turies pretī." Ieva pārlēca pāri žogam un pazuda eglājā, kas sākās aiz skolas sētas. Pagalmā palika tikai Caunes Rita un Zane.

"Zanīt, es ļoti, ļoti atvainojos, bet es nekā nezināju par čūsku, kas bija kārbā. Mei-tenes teica, ka tā esot dāvana tev un lai es to pasniedzot. Goda vārds, es to nezināju. Tu taču neesi uz mani dusmīga? Tu man patīc," Ri-ta runājot pašķieba savu glīto galviņu un smaidīja tik piemīlīgi, ka Zane aizmīrsa dus-mas, kas tikai pirms Īsa mirkļa bija viņā de-gušas kā darvas muca Jāpos. Bet raugoties dai-ļajā, piemīlīgajā meitenē, kas viņai piedāvāja savu draudzību, dusmas un niknums pagaisa kā pieneņu pūkas vējam uzpušot. Roku rokā abas meitenes gāja uz klasi.

"Es prasīšu Stiebriņa jaunkundzei, lai viņa sēdina tevi man blakus. Es visu laiku sēdēju ar Vijgriežu Maiju, bet viņa tagad iet Baldo-nes skolā. Viņai tur dzīvo vecmāte, kur Maija paliek pa nedēļu. Vai tu zini, ka mēs piederam Pulkarnes divām visievērojamākām ģimenēm? Ma-nam tēvam pieder veikals Ķekavā un pasta noda-ļa. Nākamajās vēlēšanās manu tēvu ievēlēs par draudzes priekšnieku. Tagad tu saproti, kāpēc mums jāsež kopā."

Veikala un pasta nodaļas īpašnieks, drau-dzes priekšnieks, Zanei likās, ka nebūs ilgi jāgaida, ka Ritas tēvu ievēlēs par valsts pre-zidentu. Un viņa meita izraudzījusi Zani, visu ienīsto un ķengāto jaunpienācēju par savu draudzeni un līdzās sēdētāju!

"Es jūtos ļoti pagodināta tev sēdēt blakus," Zane izvēlējās šo, kādreiz dzirdēto tētiņa teicienu.

Arī Rita jutās "pagodināta" pēc tādas atbil-des.

"Mans tētis sūta mani klavierstundās pie baznīcas ērģelnieka. Vai krustmāte Alīse arī tevi sūtīs?"

"Es nezinu."

"Bet tas viņai jādara. Viņa taču ir ļoti

bagāta."

"Par viņas bagātību es nekā nezinu." Za-ne vēlējās, kaut Rita liktu viņu mierā ar visiem šiem muļķīgajiem jautājumiem. Meite-nei likās, ka tas ir nepieklājīgi izprašāt par cilvēku personīgo dzīvi. Bet vaicātāja bija veikalnieka, pasta nodaļas īpašnieka un tikpat kā draudzes priekšnieka meita.

"Viņai ir briesmīgi negants raksturs, vai nē?"

"Nē, viņai nav!" Zane izsaucās.

"Bet kādā dusmu brīdī viņa gandrīz no-galināja brālēnu Eidi, tā man māte stāstī-ja, tā ir patiesība. Kāpēc krustmāte Liene neprecas? Vai viņai ir brūtgāns? Kādu algu krustmāte Alīse maksā brālēnam Eidim?"

"Es nezinu."

"Nu jā," neapmierināta par Zanes nezinā-šanu, Rita nopūtās. "Tu jau tur ieradies tikai pirms pāris dienām, tāpēc neko daudz nezini. Tai jābūt lielai pārmaiņai starp tavu iepriekšējo un tagadējo dzīvi. Tavs tēvs taču bija plīks kā baznīcas žurka."

"Mans tēvs bija ļoti, ļoti bagāts vīrs," Zane lepni atbildēja.

"Es domāju, ka viņam nebija ne santīma pie dvēseles."

"Unja arī viņam nebija, viņš tomēr bija ļoti bagāts vīrs."

"To es nesaprotu, kā tas tā var būt, bet vienalga, tu kādreiz būsi ļoti bagāta, jo krustmāte Alīse droši vien norakstīs visu savu mantu tev, tā mana māte teica. Man arī vienalga, ka tu tagad dzīvo no žēlastības, es turēšos tavā pusē. Vai tev ir brūtgāns?"

"Nē!" Zane izbailēs iekliedzās. "Man tikai būs vienpadsmit gadu."

"Tas nav nekas. Mūsu klasē visiem ir brūtgāni. Manējais ir Aizpuru Frīdis. Re-dzi, ja tu gribi zināt, kuņš ir tavs brūtgāns, tev deviņas naktis pēc kārtas jāiz-skaita deviņas zvaigznes. Kad es to biju izdarījusi, pirmais zēns, ar ko es sarokojos, bija Aizpuru Frīdis. Bet tā zvaigžņu skai-tīšana nav nekāda vieglā lieta. Ne jau kat-ra nakts ir zvaigžņaina. Man pagāja visa ziema, kamēr es sadabūju deviņas zvaigžņai-nas naktis. Frīdis nav bijis labu laiku skolā, viņš ir slims. Kad Frīdis ieradīsies, tu redzēsi pati, ka viņš ir visglītākais zēns skolā. Vai zini, Zane, tev arī noteik-ti vajaga dabūt brūtgānu."

"Nē, man tāds nav vajadzīgs. Es nekā ne-zinu par brūtgāniem, tāpēc man tāds nav va-jadzīgs."

Rita iedomīgi paraustīja plecus.

"Tu laikam domā, ka te neviens nav labs diezgan Lielo Pakalnu radniecei. Lieta ir šāda, ja tev nav brūtgāna, tu nevari spēlēt pēdējo pāri ārā."

Tā kā Zane nekā nezināja par tādu spēli, brūtgānu lietā viņa palika pie savas pār-liecības.

Rita redzēja, ka viņas jaunajai draudze-nei ir Liepavotu iedomība un iespītība, tā-pēc, ar gudru ziņu, mainīja sarunas tematu, bet Zane nopriecājās izdzirdot skolas zvanu.

Stiebriņa jaunkundze Ritas nodomam sēdēt ar Zani vienā solā piekrita bez iebildumiem. Lai gan Rita bija tā, kas visu stundu ne-pārtraukti kaut ko čukstēja, skolotājas rā-jienu saņēma Zane.

"Man jūlijā būs dzimšanas dienas svinī-

bas. Es arī tevi ielūgšu, ja tavas krustmātes atļaus nākt pie manis. Avotu Ievu es nelūgšu!"

"Kādēļ ne? Vai viņa tev nepatīk?"

"Nē, viņa uzvedās vairāk kā puika nevis meitene. Un viņas tēvs ir neticīgais, tāpat kā viņa. Diktātos viņa vienmēr raksta Dievs ar mazo burtu. Stiebrīņa jaunkundze viņu vienmēr izbaļ, bet Ieva turpina tā rakstīt. Stiebrīņa jaunkundze viņu nekad nesodīs, jo ir metusi acis uz Ievas tēvu, ārstu Avotu. Mana māte saka, ka Stiebrīņa Avotu nedabūs, jo viņš necieš sievietes. Es domāju, ka ar tādiem ļaudīm nepienākas draudzēties. Ievai ir savāds raksturs, un viņa var kļūt gaužam neganta, tāpat kā viņas tēvs. Vai tas nav smieklīgi, kā viņa nēsā matus? Vai tu zini, kas tagad modē? Ponija frizūra, dažas matu šķipsnas nogrieztas karājas uz pieres, tev tas labi piestāvētu, jo tev ir augsta piere. Un tev ir tik skaisti viļņaini mati. Kāpēc tu esi tos tik cieši savilkusi tādā neglītā biželē? Ļauj, lai tie krīt," Rita pavilka melnās lentes vienu galu, un mati paši no sevis atrisa un krita uz Zanes pleciem. Tas viss notika tik strauji, ka viņa nespēja neko iebilst, nemaz nerunājot par krustmāti Alīsi, to nedrīkstēja minēt meitenei, kurai jau pašai savs brūtgāns."

"Nu redzi, tu izskaties pavisam cits cilvēks! Rokas gan tev skaistas, tas tev iedzimts no tavas mātes radiem Raiskumiem. Acis tev laikam no tēva, ar tik gaļām tumšām skropstām."

Tik daudz glaimu Zane nebija saņēmusi visos gandrīz vienpadsmit gados. Rita ar tiem neskopojās, bet šķiedās kā mūrnieks ar māliem. Zanes galva bija tā sagrozīta, ka, mājup ejot, viņa nolēma lūgt krustmāti Alīsi atļaut nogriezt matus uz pieres, kā arī aplikt tēva dāvētās dzintara krellītes.

"Tā es iegūšu arī vairāk cieņas citu meiteņu acīs," Zane pie sevis nodomāja.

Pie krustcelēm meiteņu ceļi šķīrās, un Zane turpināja ceļu vienatnē. Tagad viņa varēja visā pilnībā pārdomāt šīs dienas notikumus. Izņemot gadījumu ar beigto žūsku, Zane jutās kā uzvarētāja. Straumes vārdam un Lielajiem Pakalniem kauns nebija nodarīts.

Skola gan bija gluži citāda, ne kā Zane sev kādreiz iztēloja, bet tāda ir dzīve, kā Līna mēdza teikt, tev jāapmierinās ar to, kā ir. Caunes Rita bija ieguvums, un arī Avotu Ieva viņai "imponēja", bet pārējās meitenes visas varēja pakārt vienā rindā ar kājām uz augšu. Tas par to nejauko izdarību ar beigto žūsku. Arī par daudzajām piezīmēm Zane ilgi domāja un izjuta dziļu rūgtumu. Viņai nebija tēva, kam uzticēt savas sirdssāpes, nebija arī vecās piezīmju klades, kur tās ierakstīt.

Lielajos Pakalnos bija ieradusies viesi, un krustmāte Alīse gatavoja smalkas vakariņas. Lai arī cik svarīgs Zanei likās jaunais modes kliedziens ar nogrieztiem matiem uz pieres, viņai nācās būt pacietīgai un gaidīt īsto brīdi, lai lūgtu krustmātes Alīses atļauju. Beidzot tāds arī radās, kad pēc galvenās maltītes galdā parādījās debess mannā.

"Alīses krustmāt, vai es drīkstu nogriezt matus pēc jaunās modes, uz pieres?"

"Nē, es neciešu nekādas jaunās modes," Alīse sausi noteica. "Manuprāt, tas ir viens no smieklīgākajiem modes kliedziņiem."

"Lūdzu, krustmāt, atļauj man nogriezt. Ri-

ta teica, ka tad es būšot skaista."

"Nu, lai tevi padarītu skaistu, ar to vien nepietiks," Pakalnu saimniece nicīgi piebilda. "Mūsu mājās 'ponija mati' ir tikai zirgiem un govīm. Tie ir vienīgie, kas drīkst nēsāt matus uz pieres."

Alīse skatījās apkārt sēdošajos un smaidīja uzvarētājas smaidu. Tā, atkal viens mazais gariņš aplūsināts. Zane smagi nopūtās un par šo tematu vairs nerunāja. Bet tad viņai iešāvās prātā kas cits.

"Kāpēc Avotu Ievas tēvs netic Dievam?"

"Tāpēc, ka viņa sieva to piekrāpa," iesmējās druknais Purapuķe no pirmajām mājām aiz Cepļu lauka meža. Šis vīrs ar kuplajiem matiem un lielajām ūsām šad tad pie vakariņu galda izteica pa piezīmei, ko Zane nesaprata un kas redzami kaitināja pieklājīgo Purapuķes kundzi.

"Kā Ievas māte piekrāpa ārstu Avotu?" Zane ziņkaroja.

Krustmātes Liene un Alīse saskatījās, tad Alīse noteica: "Ej un pabājo vistas!"

Zane pieklājīgi piecēlās un noteica: "Tu man droši varēji pateikt, ka par Ievas māti neviens labprāt nerunā. To es būtu ļoti labi sapratusi," lēniem soļiem izejot pa durvīm un tās klusi aiz sevis aizvecot.

TONIJA KRŪKA.

ASINSBALSS.

Ir dabā dažādas skaņas - balsis. Skaļas un klusas. Mierīgas un satraucošas. Ir putnu un zvēru balsis, un ir vienkārši vēju auri. Arī tās ir balsis, un katra mūs ietekmē. Bet visskaļākās un visiespaidīgākās balsis ir cilvēkā pašā. Tās nav skaņas, kuŗas saklausītu pasaule, sveši ļaudis. Tā ir tautas kopējā balss, tautas asinsbalss. Tā runā uz mums, sauc un aicinā jau no tās dienas, kad dzima pirmais latvietis. Tā runās arī uz pēdējo latvieti pasaulē. Es saku pēdējo, t. i., ja Dievs nākotnē būs mums nežēlīgs, klievēs mūsu tautu un to skaitliski nepārtraukti mazinās. Asinsbalss ir tā, kas liek sniegt brālim dzīves grūtībās palīdzīgu roku. Kad tautas brāļiem laime smaida, asinsbalss līdzī laimīgājiem sit augstu vilni.

Visstiprāk un iespaidīgāk asinsbalss runā iznīcības laukos, kuŗa ugunīs. Cīņās kuŗavīrs neglābj savu dzīvību vien. Viņš domā arī par savu tautas brāli. Cīņu ugunīs asinsbalss ir skaļāka un iespaidīgāka par vismodernākajiem kauju ieročiem. Latvieši ir skaitliski maza tauta, bet mums ir stipra tautas asinsbalss. Stipra un izturīga. Sen aiz kalniem ir Ložmetēju kalns, Nāves sala, Tīrelpurvs, bet tur izlietās tautas brāļu asinis vēl ilgi skanēs un atbalsosies nākošajās paaudzēs. Tās sauks un aicinās mūs cīnīties par Brīvību. Litene, 1941. gada 14. jūnijs arī nav vakardienas notikumi. Vilku gaudas, ledus lāču rūcieni, purvu vaišanas un aukas līdz mūsu ausīm netiek, bet tautas brāļu asinsbalss no svētās Litenes un tālākiem Sibīrijas stūriem runā uz mums vēl šodien skaidru valodu. Brīvību! Mēs prasām Brīvību! Un kam krūtīs nav mirusi tautas asinsbalss, tas zinā, mums jācīnās. Mums Brīvība jāatgūst.

Otrā pasaules kuŗā Latvijā gandrīz kuŗa zemes pēda slacīta latviešu asinīm, un

tāpēc mums šī zeme ir un tai vienmēr jābūt svētai. Mēs visi zinām, visvairāk un nesaudzīgāki latviešu asinis lija Kurzemes cietoksnī, tāpēc vissvētais zemes stūris mums latviešiem, lai kādā pasaules malā mēs atrastos, ir Kurzemes cietoksnis. Tā bija pēdējā zemes pēda, kur latvietis neatdeva svešai varai, bet kur viņiem no rokām izrāva un nodeva pasaules lielākajam vergu tirgotājam - komūnismam. Visvairāk latviešu tautas asinis lijušas Kurzemes cietoksnī, un tāpēc tās visskaļāk sauc pasaulē, un tā jādzird katram latvietim, atkārtot, katram latvietim, lai kurā pasaules malā tas atrastos. Tautas asinsbalss sauc un aicinā atgūt to, kas ar varu ņemts. Sauc un aicinā atgūt Latviju, lai atkal latvietis varētu dzīvot savā zemē kā brīvs cilvēks. Pašreiz Latvija smok verdzības jūgā, bet par viņu lūdz Dievu katrs latvietis. Lūdz Dievu vergs Latvijā un ledus klajumos, lūdz Dievu svešumā bagātais un nabagais. Lūdz Dievu atdot zemei un tautai Brīvību.

ELLA ANDERSONE.

FORUMS: PĀRDOMAS, VĒROJUMI, PIEZĪMES.

KURZEMES CIETOKSNIS-LATVIEŠU TERMOPIĻAS.

Latviešu Leģions, ar kuŗa vārdu II pasaules karā bija saistītas latvju tautas pēdējās cerības novērst Latvijas otrreizēju nokļūšanu Padomju Savienības verdzībā un atgūt dzimtenei brīvību, ir latvju dēlu lielās tēvzemes mīlestības, pašizliedzības un varonības spilgtākais apliecinājums. Un lai šo apliecinājumu, kas prasījis daudz latvju dēlu asinju un dzīvību, saglabātu kā mantojumu vēlākām paaudzēm - Kurzemes cīņu turpinātāji ideoloģiskā frontā piemin šo cīņu noslēgumu Kurzemē, kur ieroču neuzvarēti bija cīnījušies latviešu dēli.

Mēs karojām līdzī pret krieviem kopā ar vāciešiem, cerot ar šo piepūli atgūt savai valstij neatkarību, ko krievi mums 1940. gadā bija nolauņījuši. Mēs nebijām ne nacionālsociālisti, ne fašisti. Mēs bijām latvieši, tāpat kā tie mūsu zemes iedzīvotāji, ko krievi 1944. gadā ieņemtajos apgabalos iesauca savā armijā. Šai sakarā pulkvedis Kociņš atstāsta kuriozu gadījumu: pēc 5. lielkaujas, kad 19. divīzijas vīri tīrījuši tuvāko aizmuguri, rīta krēslā pretī vilkušies divi sarkanarmieši. Patruļa uzsaucusi "Ruki verch", bet sapēmusi atbildi skaidrā limbažnieku izloksnē - "Iekš vien mier, veciņš, mēs netik šāvuš jūs - jūs nešauj mūs."

Kurzemes kaujas ilga 7 mēnešus, no 1944. gada oktobrim līdz 1945. gada maijam. Daudzi 19. divīzijas vīri pēc kapitulācijas pavēles nenolika ieročus, bet aizgāja mežos kā partizāņi. Par cīņu niknumu liecina pulkvežu Silgaila un Kociņa savāktie dati, kur pēc Kurzemes virspavēlniecības aplēsuma krievi 6 lielkaujās bija zaudējuši 394.000 kritušo, ievainoto un gūstekņu, 3.000 tanku, 1.000 lielgabalu un tik pat daudz lidmašīnu. Bet par Kurzemes cietokšņa nepārspēto stratēģiju liecina apstākļi, ka Kurzemes aizstāvji, to vidū latviešu 19. divīzija ar skaitliski daudz mazākiem spēkiem ir varējuši noturēt 170 km garo fronti 7 mēnešu ilgās cīņās un 6 lielkaujās, kur pretinieks uzbruka ar lielu skaitlisko un uguns pārsvaru. Tomēr, kauju beigās tas arvien bija spiests pamest ieņemtus ierakumus, pieblīvētus krievu kritušiem. Aizstāvjiem bieži bijis vieglāk rakt jaunus un aizbērt vecos

ierakumus pieblīvētus kritušo krievu līķiem.

Salīdzinot uz kartes oktobra mēneša frontes līniju ar to, kāda tā bija Vācijas kapitulācijas dienā, 8. maijā, ar izbrīnu jākonstatē, ka, neraugoties uz lielajiem zaudējumiem, 7 mēnešu ilgās cīņās krievi bija ieguvuši teritoriju tikai nedaudzu km dziļumā. Kurzemes cietoksnis izrādījās ierocīem neieņemams.

Kas bija tā neuzvaramā stratēģija, kas spēja noturēt Kurzemi pret ienaidnieka pārspēku? Tā izsakāma 2 vārdos: aizstāvība dziļumā. Tas nozīmē frontes atbalsta punktu izveidošana vairākās līnijās un sānu atzarojumos.

Atstāsim kaja lietu speciālistiem izanalizēt šīs stratēģijas lietderību vēlākos karo vai pat atomkarā. Bet rodas jautājums, vai šādu sekmīgu stratēģiju kaja laukā ar dziļumā izveidotām aizstāvības pozīcijām būtu iespējams pielietot arī politiski-ideoloģiskajā kaja laukā? Vēstures pieredze rāda, ka tas iespējams - jo vairāk tāpēc, ka ideoloģiskā cīņā galvenais ierocis ir un paliek vārds, un stratēģija vai veiklība vārda lietošanā tik strauji nemainās, kā kaja ieroču tehnika.

Pavērosim, kādas iespējas ir mazai, okupētai tautai vai svešumā izkliedētai latviešu trimdas kopībai izveidot tādas atbalsta punktus, kam būtu stratēģiska nozīme tautas pārdzīvošanas potenciāla celšanai. Šeit jāizšķiras par vienu no 2 iespējamībām: par latviskās kultūras pašplūsmi vai par aktīvu ideoloģisku cīņu pret svešas, imperialistiskas tautas iebrucējiem latviešu zemē un latviešu kultūrā. Pašplūsmes kultūra, ar ko tik apmierināti anglo-sakšu zemēs dzīvojošie tautieši, norisinās tikai vienā plāksnē. Dziesmas, dejas, teātra spēlēs un mūzika - viss šķiet pozitīvs, saskanīgs, ar status quo samierinošs. Nav organizētas pretestības nedz dinamikas, jo 'mēs, lūk, ar politiku nenodarbojamies'. Diemžēl, ar kultūras pašplūsmi zemi nevar atbrīvot, kā saka izsūtītais Helsinki '86 pārstāvis Rolands Silaraups. Bet daudziem šeit tas šķiet nesvarīgi - tikpat nesvarīgi kā tas, vai latviešu tauta spēš pārdzīvot savu pagari. Dibināti, Andrējs Eglītis tos nosauc par deģenerēto trimdas daļu. Kultūras pašplūsmē tā tad nevar būt runa par Kurzemes stratēģijas iedzīvināšanu ideoloģiskai aktivitātei. Mūsu vēsture rāda, ka ne dziesmas, ne dejas, bet kopīgi izlieti sviedri un asinis, kas vainagojušies panākumiem, dara ļaužu pulku par tautu.

Sodien latvju tautas pārdzīvošana prasa garīgu piepūli, prasa sviedrus, ne asinis. Tā aicina uz pretestību nezināšanas un melu kultivētājiem. Tā prasa dinamiku un ideoloģisku skaidrību no visiem, lai latviešu tautas vārds neizgaistu vēstures miglājos.

Šai politisko oportunistu laikmetā brīvība ir vienmēr apdraudēta. Visvairāk to apdraud, t. s., kreisie liberāļi, kas šodien iet komunistu varas tīkotāju pavadā. Izlietodami melus un slepenību, komunisti noņņaudz tautu brīvību, kur vien tie parādās. Bet tauta paliek brīva tikai parādot drosmi un apņēmību vienmēr. Tautas varonība kaja laikā neattaisno tās glēvulību mierā laikā. Malā stāvētāju mums vienmēr bijis

daudz. Bet mēs noliedzam brīvību mūsu tautai, ja nerunājam tad, kad ir jārunā, ja mierīgi noskatāmies kā narcistiski patmīļi un pieredzes nabagie atver vārtus barbariem.

Ne latviešu 'progresīviem' liberāļiem, ne zināmiem 'varavīksnes' ordeņa bruņiniekiem trūkst sakaru ar Čekas kultsakarū filiāli Rīgā. Kultsakarū norises itin visas ir Maskavas Čekas izplānotas un trimdas sakarnieku īstenotas krievu imperialismā interesēs. Šeit atļausimies vienu piemēru no tā, cik tuvu vai tālu no patiesības stāv šādu sakarnieku vērtējumi: Pigbridžas pievārtē (lietojot kāda feļetonista doto vārdu) jau gadiem ilgi iznāk kāds 'jaundarbnieku' žurnāliņš, kam pat LSDSP šķiet pārāk buržuaziska. Kad žurnāliņa izdevējam TV intervijā jautāja, vai viņš atbalsta komūnismu, tas atbildēja ar pretjautājumu - "Vai jums ir kas labāks?" Ir gan! Mums, piemēram, nav jābaidās no aresta nakts vidū un deportācijas uz Sibīriju vai Černobilu tīrīt radioaktīvos nokrišņus; nav jāstāv 6 stundas rindā pēc partikas, kas dažreiz sastāv no saluši kartupeļiem un zirga nagiem. Citu reizi 2 Ministeres ģimnazijas bijušie audzēkņi izrakstījās žurnāliņī par to, cik taisnīgi un nepieciešami bijis Baigajā gadā deportēt 35,000 vīrus, sievietes un bērnus uz Gulaga nāves nometnēm. Vēl cits krievu imperiālisma korifejs, pēc uzvārda spriežot latviešu izcelsmes, aizgūtnēm pukojās par fašisma apstulboto latviešu tautu, kas kāvējās iekļauties ar sirdi un dvēseli lielā un varenā krievu tautā.

Uz šādiem argumentiem dibinās trimdas kultsakarņi un 'progresīvie' liberāļi. Dr. Jāņsons teiktu - 'Piena bode jeb kultūrvēsturisks analfabētisms'. Tomēr, latviešu trimdas apolītiskais vairākums nesaredz kultsakarū organizēšanu kā plānotu krievu imperiālisma uzbrukumu tautas dziesmiņu aizgā ar nolūku sēt naidu trimdas latviešu starpā: "Nāvi sakarnieku ienaidniekiem!" sauc Rīgas kora diriģents Īsti staļiniskā garā. Bet vai latviskās iekāres un dzimtenes ilgu pilnā daba spēj to loģiski izvērtēt?

Ir dzirdēts, ka dziesmiņu noklausīšanās nevienu par komunistu nepataisot. Varbūt. Bet vai jūsmīgie klausītāji padomājuši, kur aizgāja tie \$ 100.000, samaksāti Rīgas korim par biļetēm? Taču ne Helsinki '86 grupas atbalsam, ne baznīcas Atdzimšanas un Atjaunošanas kustībai Latvijā. Bez šaubām, nauda aizgāja Čekas kultsakarū kontos tālākai trimdas graušanas organizēšanai. Tai pat laikā Helsinki '86 grupa, kas nebija saņēmusi ne centa, ziņo, ka provinces pilsētās vecāki ļaudis, kas neprot krievu valodu, vairs nevar nopirkt maizi veikalā. Bet patīkamāk jau dziedāt 'Pūt, vējiņi' Rīgas korim līdz nekā klausīties tādus bēdu stāstus.

Lai kaut daļēji norobežotu šo krievu imperiālisma iebrukumu trimdas aizmugurē, būtu jāīerosina katram kultsakarū sarīkojuma apmeklētājam iemaksāt Helsinki '86 fondā summu līdzīgu sarīkojuma biļetes cenai. Bez tam, nekāda kūdišana uz naidu vai 'nāves' pieprasīšana no ciemiņu puses nav pieļaujama saskaņā ar vietējo likumu.

Kurzemes cietokšņa idejas stratēģijām, kā dzimtenē, tā trimdā jāstrādā nopietni pie jautājuma, kā šo stratēģiju īstenot. Šobrīd varam runāt par 3 aizsardzības līnijām kā šeit, tā tur. Pirmā ir novērotāju līnija, kas vāc visu iespējamo informāciju par pretinieka ma-

nevriem. Otrā ir galvenā kaujas līnija. Dzimtenē tā ir Helsinki '86 grupa, kas nebaidās runāt atklāti par cilvēka tiesību un pašu konstitūcijas pārkāpumiem okupētajā dzimtenē. Trimdā tas atbilstu iespēšanos lielajā presē un sakarus ar parlamentāriešiem. Trešā ir mūsu ideoloģiskā aizstāvēšanas līnija. Tur pieskaitāmi mūsu pirmie valstsvīri un lielie dzejnieki. Kā degoša sala tautas atmiņā palikuši Latvijas neatkarības gadi, no kuriem vēl šodien atskan Ministru Prezidenta Kārļa Ulmaņa vārdi:

"Ar vakardienas sauli, lai cik karsta tā bijusi, šodien plāuto zāli vairs neizžāvēsim. Spraudīsim jaunus, plašākus mērķus tiesību un taisnības uzvarai, taisnībai un viņas uzvarai, taisnībai sociālai un taisnībai nacionālai."

Tamlīdz mēs joprojam ticam, ka visiedarbīgākais ierocis mūsu pretuzbrukumā, kas liktu sagrīloties Maskavas despotu varai nav ne zibens, ne zemestrīce, ne 'klusā diplomātija'; tā ir nerimtīga komūnisma melu un noziegumu atklāšana, kas noved pie visas civilizētās pasaules novēršanās no sarkanā fašisma.

Tā ir Kurzemes cietokšņa stratēģija šodienas ideoloģiskajā cīņā, ja gribam to cīņu vest galā. Neviena paaudze pati neizvēlas tos uzdevumus, ko vēsture noliek tai priekšā; bet tā var izvēlēties ceļus un veidus kā šos uzdevumus risināt.

Domu talka
ALTERNATIVES
Hamiltonā, Ontario.

PAŠU PAGASTĀ.

Pēc visām nebūšanām ar maleniešiem un tad vēl ar to muižu, pagasta valdīšana nolēma ko darīt arī pašu pagastā. Nevar taču palikt apsmieklā kaimiņiem, kur, kā tie jaunie saka, esmot dzīvība. Lai arī pašu pagastā būtu dzīvība, valdīšana nolēma taisīt kultūru.

"Kā tad to taisa?" Mīle, kā jau sievišķis, kam viss jāzin, pirmā pacēla balsi.

"Kā taisa! Nu ne jau krāsni cep vai skurstenī kar. Taisa tā, kā tas avīzēs driķēts," viņas pamācīja Jukums. Un Jukums ir vīrs, kas zin, ko runā.

Lūk, kaimiņu pagastā esmot jau tādas lietas. Tur pagastmājā sanākot uz provi tejtāteris. Provējot kādu joku gabalu, to tad arī rādīšot pēc kartupeļu pēšanas, kad cilvēkiem vairāk brīvas vaļas.

Būtu jau labi, prātoja Jēpis, bet kur tu pēmsi tādu joku gabalu? Vajadzētu, dikti vajadzētu parādīt, ka mēs neesam nekādi duraki. Vai mēs sliktāki par kaimiņu pagasta ļaudīm? Šie var, un mēs ne.

"Āre, mans brāļa dēls uz tādiem stiķiem varen nādziģs. Viņš tur pa to pilsētu ar visādiem skrīveriem pa draugam, kas viņam ko neuztaisīt." Krišam tā lieta likās pavisam skaidra un vienkārša. Ne tik vienkārša tā bija Tāpiņam. Būdam pagasta tiesas piesēdētājs, viņš visu pēma kā vajag.

"Ja nu tavs brāļa dēls kautkādu štruntu sataisa, tad viss mūsu pagasts ir blamažā. Nē, tā nevar. Vajag arī citus aicināt, lai taisa augšā gabalus, kas derīgi kultūrai."

Tik gaišai domai piekrita arī pārējie pagasta runas vīri.

"Būs jāliek driķēt avīzē, lai visi, kas vien var, taisa augšā joku gabalus, jo mūsu pagasts grib spēlēt tejāteri un taisīt kultūru," Jukums to svinīgi pateica. Jā tādai prātīgai domai piekrita visi.

"Ja jau šitādas lietas taisa, vajag arī kādu prīzi tam, kas to labāko stiķi uztaisa," pratoja Tāpiņš.

"Jā, prīzi vajag!" piekrita Jukums. Tad tiem skrīveriem būs luste, un mēs dabūsim ko feinu. Kaimiņu pagasta veči varēs pirkstus graust.

"Tad jau kādu gaili vai sivēnu vajadzētu piesolīt," Jēpis, kā jau praktiskas dabas cilvēks, izteica savas domas.

"Sivēnu, fui!" Mīlei gandrīz aizsitās dvaša dzirdot tik prastu valodu.

"Ko tie pilsētas kungi ar sivēnu darīs?"

"Ko tu dari, kad tev uzliek galdā? Laikam, stiep atpakaļ uz kūti."

Lai nu kā, bet šitādu prastu valodu no baznīcas zvaniķa Mīle nebija gaidījuse. Šo lietu izšķīra Jukums. Darīsim tā - kas to labāko stiķi uztaisa, saņem nu, teiksim, 10 rubļus.

"Vai tu esi traks, 10 rubļu!" Sis kliedziens Mīlei nāca pavisam dabīgi.

"Tik lielu naudu par kautkādu joku stiķi."

"Ja jau grib ko labu, tad par to jāmaksā."

"Bet ne jau tādu dzīvu naudu! Tā jau vesela bagātība, un tad jau nevar zināt, kas tur viss sanāks. Sataisīs tādus pekstiņus, kas pat kapeiku nav vērti."

"Nu, labi, darīsim tā. Tos 10 rubļus dosim tikai tam, kas uztaisīs tādu stiķi kā vēl neviens, bet lai tauta neteiktu, ka esam žuliki, paredzēsim arī otro prīzi nu tam labākam, kāds tur būs. Varbūt sadalīsim to, lai katram tiek pa rublim. Es domāju, ka tā būs labi."

Jā, tā bija prātīga valoda, ko arī Mīle saprata.

"Nez', vai tas būs godīgi," Tāpiņam, kā jau tiesas vīram, visa tā lieta likās šaubīga.

"Nav ko krepkēties, esmu dzirdējis, ka cītur arī tā dara. Un kas tad mums ko var pārnest, labi, ja kādu rubli atsviežam. Pagasta nauda jātaupa."

Jukumam likās, ka ar to tā lieta izšķirta. Ne gluži tā likās Tāpiņam.

"Ja jau mēs ar blēdībām, tad nebūtu labi, jā pēc uz mums rāda ar pirkstu. Vajadzētu to lietu ļaut izšķirt citiem."

"Pareizi!" iesaucās Jukums, "lai izšķir citi, pietiek, ja mēs dodam."

Tā arī pagasta runas vīri nolēma, ka to izšķiršanu dos tiem, kas pagastā skaitās tādi kā godājami. Tādiem, kuŗiem pārējie baidīsies ar pirkstiem rādīt. Un godājamu ļaužu pagastā netrūka. Tā pate Līze, kas apvārdoja visādas kaites. Kuŗš gan Līzei gribēs sariebt. Un tad Marija, kas tik smuki prata ziņģes vadīt godos. Jā Marija ir derīgs cilvēks un nav kašķīga. Marijai neviens nekā pārnest negribēs. Vajadzēja vēl kādu vīrišķi, bet ar vīrišķiem bija tā kā bija. Tie, kas būtu derīgi, uz tādām būšanām neieies, un tie citi - vienmēr par savu taisnību, kā lai ar tādiem sastrādā. Varbūt skolmeistaru? Nē, skolmeistars par gudru, lai uz tādiem knifiem ieietu. Tad jau labāk Poķi. Poķis bija lāga vīrs, kuŗš nekad neatteica, ja godos vajadzēja mūzikantu. Nē, Poķim ļaunā neviens neņēms, varbūt vienīgi tie, kas tos stiķus rakstīs, bet cik tad to būs.

Ar to tad tā tejātera būšana bija izlemta. Vēl vajadzēja pārrunāt tās nebūšanas, kas svēt-

dien notika pagasta mājā. Jā, kauns gan, nudien kauns, ka pagastā tik neapzinīgi ļaudis. No tālienes tika aicināti gudri un mācīti cilvēki, lai pamācītu, kā pareizāk izravēt dobes. Nezāles jau netrūka pat tādiem kā pagasta vecākajam. Bet kas notika?! Vai kāds domās par sava dārza tīrību - neviens. Uz pagasta māju bija atnākušas tikai kādas sieviņas, kas gribēja redzēt, kādi tad tie gudrie ir, kas prot dobes ravēt. Ne Pāvuls, ne Jēpis, ne Mīle, nu neviens no pagasta vēlētiem runas vīriem. Vai tā nav šmuce?!

Te nu kautkas jādara, lai turpmāk tāda blamāža nenotiktu. Jukumam šī lieta pavisam nepatika, jo viņš jau bija tas, kas tos mācītos ļaudis no tālienes izrakstīja. Ka pagastā nav kultūras, to tagad, laikam, katrs zin.

Pie sevis diezgan skaļi pukodamies, Jukums ar bargu skatu nopētīja visus pagasta runas vīrus.

"Ja nav, tad būs," tikpat dziļdomīgi pie sevis norūca Ķocis.

"Būs, skaidrs, ka būs un jābūt!" Jukums jau pacēla balsi, jo zināja, ka tikai tā var kautko panākt.

"Par tejāteri esam gādājuši, bet kā ar nezālēm?! Taisni kauns."

"Vajadzēja krogā par to lietu runāt, ne pagastmājā. Tad ļaužu netrūktu," pratoja Ķocis.

"Tev tālāk par krogu reti kad ceļš ved!"

"Nav arī nekāda vajadzība. Tur ļaužu diezgan un kultūras vai cik."

Savu kaļķīti sūkdams, mazliet tā kā smīnēdams, Ķocis šo skaidro domu iesvieda, kā mēdz sacīt, taisni Jukumam ģimī.

KAĶIS.

PAR PROFESORIEM.

Motto: aizmāršīgs kā profesors.

Kāds profesors soļo uz universitāti un, jusdams vēlēšanos uzsmēķēt, izvelk cigareti un mēģina to aizdedzināt. Tas viņam neizdodas, jo pretim pūš vējš. Viņš apgriežas pa vējam, aizdedzina cigareti un soļo tālāk. Pēc laiciņa viņš brīnās, kā tas ir, ka viņš atrodas savas mājas priekšā. Viņš pēc cigaretes aizdedzināšanas bija aizmirsis atkal apgriezties.

Citu dienu, atkal ceļā uz universitāti, šis pats profesors atkal grib uzsmēķēt. Tad viņš atceras, ka sērkokociņi palikuši otrajās biksēs. Viņš dodas atpakaļ uz mājām, novelk bikses un uzģērbj otrās. Viņa sieva, to redzēdama, prasa, kāpēc viņš mainot bikses. "Tāpēc, ka šajās biksēs ir sērkokociņi," atbild profesors.

"Tu tak varēji pārlikt sērkokociņus tajās biksēs, kas tev bija kājās," pamāca sieva.

"Tā gan," nosaka profesors, pārliet sērkokociņus pirmajās biksēs un atkal maina bikses.

ACE.

LATVIEŠU VALODAS INTENSĪVKURSI ABRENĒ.

Mēs katrs, laiku pa laikam, satiekot sveštautieti, kas vēlas kļūt par kādas mūsu ģimenes daļu, esam pārrunājuši, vai ir iespējams pieaugušam cilvēkam iemācīties rudimentāru latviešu valodu īsā, teiksim, 2 vai 3 nedēļu laikā. Ir iespējams. Nav iespējams. Protams, ka ir iespējams. Bet

kas to tā īsti zin. Šī gada pavasarī, no 19. marta līdz 9. aprīlim, I Abrenes Tautas augstskolas latviešu valodas intensīvkursos, bija iespēja to praktiski pārbaudīt.

Sajos kursos agrā pavasarī, kad skaistajā XV g. s. Francijas pils parkā ziedēja gaiļpīsi, narcises un vizbulītes, ieradās Laurija LeMere no Kanadas un Ēriks Suubergs no Savienotajām Valstīm, pievienojoties Deimonam Lī no Austrālijas, kas pilnī jau pusgadu bija strādājis kā elektriks, krāsnkuris, cauruļu labotājs un jēru barotājs. Latviešu valodas skolotājas bija Daina Vītola no Minsteres, Vācijā, un Līga Korsts Streipa no Čikāgas, ASV. Fonoloģiju pasniedza Austris Grasis, Bonnas universitātes baltu valodu lektors un Abrenes tautas augstskolas priekšsēdis, kuŗa stāstus par Abreni un tās iespējām daudzi dzirdējuši, viņam apbraukājot Ziemeļamerikas latviešu centrus ar referātu ciklu un filmu izrādi.

Kursu uzsāka ar ciklu latviešu fonoloģijas referātu, tos tūlī apvienojot ar praktiskām valodas stundām. Mācības, lietojot skolotāju spējas un izdomu, kā arī pieejamās mācību grāmatas, sāka ar vienkāršām frāzēm. Skolotāji un skolēni, mazliet taustoties, pētīja, kas katru interesēja, un sākot ar pirmo dienu kursanti strādāja 6 un vairāk stundas dienā, neskaitot vakarus, no kuŗiem daļu ziedoja mājas darbiem. Līdz ar to jau pirmās dienas vakarā Laurija staigāja pa pili katram apjautājoties par viņa mīļākajiem ēdieniem un, nākamās dienas pusdienas laikā, - kur katrs dzīvo.

Ēriks Suubergs, igaunis un Brauna universitātes profesors, turēja par labāku mācības uzsākt ar pamata gramatikas apgūšanu. Vienā vai otrā veidā, valodas attīstība bija strauja, un dažu dienu laikā bija iespējams, kaut lēnām un lietojot vienkāršus teikumus, sarunāties par dažādiem tematiem. Īpaši jauki bija tas, ka katrs pils talcinieks un vēlāk, Lieldienu laikā, ciemiņš ieinteresējās kursu darbībā. Līdz ar to intensīvkursu dalībniekiem stundu laikā bija divi, bet pārējā - vairāki skolotāji. Lieldienu nedēļas nogalē - pāri par 90!

No sirds jāapsveic katrs uzņēmīgs sveštautietis, kas apsver sev vērt ceļu uz latvisko pasauli un tās valodu, un to tā arī dara. Tāpat kā ar katru pasākumu, gadīsies izpalīdzīgi cilvēki, kas brīdinās par to, cik daudz šajā ceļā bīstamu locījumu vai pat apslēptu celmu, un cik neiespējami izbrist izrunas purvu! Taču, jau pašā sākumā izliekot faktus, ka latviešu valoda, tāpat kā latviešu raksti, ir ģeometriski kārtīga, šīs bažas var novērst. Piemēra pēc, latviešu valodai ir tikai 2 dzimtes, vīriešu un sieviešu, katrai dzimtei tikai 3 celmi, katram celmam tikai 5 nepieciešami locījumi. Pat izņēmumi, un kam gan tādu nav, parasti ietilpst gramatikas sistēmā, tai daļā, ko topošais runātājs vēl nav iepazinis. Šis fakts, atkārtoti uzsvērts, dod ticību, ka valodu apgūt ir iespējams. Galu galā, Laurija LeMere bija mācījusies latviski ne vairāk kā 7 dienas, kad rītā, nonākot klasē, pārējie atrada uz tāfeles uzrakstītu vēstulīti:

Labrīt!

Es ceru jūs gulējāt labi. Vai jūs gatavs sākties stundas šodien? Ja? OKAY. Pirmais, mēs iesim uz virtuvi par kafiju un parunāsimies un tad mēs iesim pastaigāties. Tad mēs būsim gatavs pasākt. Un atcerēsities! Nekad saksit Austris: "tu prastī." Saku "parastī". Es ceru

jūms ir jauki diena (Dīemžēl rakstītās vēstules fotogrāfiju šorēiz nav iespējams ievietot. Glītāis rokraksts vēstulei piedod lielāku šarmu. Red.)

Ceru, ka to lasot neviens neievēroja kļūdas, kādas tur nenoliedzami ir, bet gan to, cik liela šai vietā bija Laurijai pieejamā izteiksmes dažādība un ko viņa spēja pasacīt.

Nebija, protams, tā, ka viss kursos būtu bijis perfekts, kaut gan valdīja pārliecība, ka šī gada trūkumus līdz nākamajam gadam varēs novērst. Kursu vadība paredz kasetēs iespēlēt izrunas paraugus iesācējiem, būs valodas laboratorija tālākajiem kursantiem, kā arī katram valodas prasmes līmenim īpaši sagatavoti vingrinājumi. Būs iespējams palauties uz iepriekšējo gadu pieredzi tikpat daudz, kā uz katra kursanta tās reizes vajadzībām. Taču tas, kas dzina kursantus un skolotājus, nebija par kursu samaksātie dolāri vai tīkmets, ko sauc par svešvalodu. Mīlestības dēļ pirmie Abrenes latviešu valodas intensīvkursanti mācījās latviski, un mīlestības dēļ to mācīja pasniedzēji, pārējie pils iemītnieki un ciemiņi. Varbūt tamdēļ visi kopā tik labi sastrādājās.

Nobeidzot, pirms vērtējuma par panākto, sniedzam vēl vienu piemēru no sasniegtā. Tas ir paragrafs no Ērika Suuberga valodas vingrinājuma, rakstīts kursa priekšpēdējā dienā:

"... Vai ir iespējams iemācīt latviski trijās nedēļās? Tāds bija jautājums, kad atbraucām Abrenē. Kad mēs ieradāmies (mēs ar manu sievu), man nebija lielu cerību, ka es runāšu veikli latviski pēc tikai trijām nedēļām. Bet man bija cerības, ka es iemācītos daudz un ka man būtu labs valodas pamats. Rezultāts arī bija gan tāds. Runāt ir man vienmēr vēl ļoti grūti, un man vajag ilgu laiku, lai sacītu vienkāršus teikumus. Vārdu krājums ir vēl mazs, un laikam man gramatikas noteikumi jūk, bet ja es klausos, kad citi runā, tad es saprotu jau daudz. Un ja man iedod laiku, tad protu arī rakstīt šo vai to... Es domāju, ka ar šo vienu kursu mana mācīšanās nav pabeigta."

Pagājušā gadā un šī gada sākumā Austris Grasis apmeklēja vairākus ASV un Kanadas latviešu centrus, arī Montrealu, stāstot par Abreni pašu, kā arī par tur plānotajiem kursiem. Viens no Austrija Graša pirmajiem solījumiem par Tautas Augstskolu Abrenē bija radīt intensīvkursu latviski nerunājošiem.

"Es jums varu izsniegt rakstisku garantiju," liecināja Grasis, "ka četru nedēļu laikā varu viņiem iemācīt elementāru latviešu valodu." Par šo solījumu viens otrs bija atklāti skeptisks. Ir taisnība, ka par tā galīgo patiesību varēsīm pārliecināties tikai septembrī, Laurijas LeMeres un Andrēja Rītiņa kāzās, kaut kur Jaunanglijā satiekot Ināru un Ēriku Suubergus, vai Austrālijā mākslas studentu Deimonu Lī - ja varēsīm ar viņiem runāt latviski, būsim darbu ne tikai darījuši, bet padarījuši. Taču fakts ir, ka pēc divarpus nedēļām katrs pirmā valodas intensīvkursa dalībnieks spēja, savā līmenī, sarunāties ar pārējiem abreniešiem.

Ne katrs nākotnes intensīvkursu dalībnieks spēs to pašu, ne katram būs uzņēmība, spējas vai griba mācīties un iemācīties. Ne katram būs pietiekami mīlestības un saprašanas, lai iekļautos ne tikai mūsu ikdienā,

bet mūsu cerībās un sapņos, mūsu vajadzībā uzturēt vecu kultūru un cīnīties par jaunu ikdienu. Ne katram laimēsies atrast palīgus mūsu pašu vidū, jo latviska izcelsme negarantē latvisku saprašanu. Tomēr tiem, kas grib kļūt par daļu latviešu tagadnes un nākotnes, ir pavēries vēl viens, darāms un padarāms, veids, kā mācīties latviešu valodu. Ceram daudzus no viņiem nākamajos gados satikt Abrenē.

LĪGA KORSTS STREIPA.

VĒSTULES:

ZIEMEĻRIETUMU AUSTRĀLIJAS SVEICIENI.

Paldies par mums piesūtītiem MLB Ziņotājiem. Mums viņi rod iespēju piedalīties citu tautiešu domu un spriedumu virzienos. It sevišķi baudu un sajūsmu, lasot pat vairākas reizes, radīja Kārļa Cerbuļa "Ledus ir sakustējies!" - 18. novembrim veltīto runu Montrealā. Tur ir tik daudz taisnības, kas mums visiem būtu jāpārdomā. Cerības, kuņas nedrīkstam zaudēt, it sevišķi, kad mūsu varonīgie tautieši dzimtenē mums tās ir pierādījuši ar savu bezbailīgumu, kas, diemžēl, tik daudziem mums, t. s., trimdā ir pazudis. Mēs tik daudzi esam iegrimuši mūsu personīgā labklājībā, ka nespējam vairs padomāt par tiem, kas par mums cīnās. Tagad ir pienācis laiks mums to pierādīt, ja ne arī ar kādu varonību, tad vismaz ar naušanas pabalstu mūsu tautas iesāktai cīņai pret nežēlīgo okupantu.

Diemžēl, mums nebija lemts būt klāt nevienā no Rolanda Silaraupa priekšlasījumiem. Tagad no daudzo draugu vēstulēm un piesūtītām avīzēm un laikrakstiem lasām ar tādu prieku par šī varonīgā jaunieša spējām un pārliecību, kas ir saviļņojusi daudz tūkstošus mūsu aizsnaudušos tautiešus. It sevišķi prieks, ka pie mūsu trimdā dzimušiem jauniešiem viņš ir guvis tik daudz sajūsmas un atbalsta, ko mēs, vecāki, ne vienmēr spējam viņos pamodināt.

Tagad tikai jālūdz Dievs, lai tas viss kustētos tālāk - kā ledus pavasara atmodas laikā. Mana personīgā izjūta ir, ka Dievs mums tādu Rolandu Silaraupu atsūtīja, lai mūs visus atdzīvinātu un apvienotu kopējai cīņai. Tas tagad pierādās, ka dzimtenē tautieši ar savu varonību nevar vieni to veikt, vajadzīgi arī mūsu spēki, kuņi mums visiem ir pieejami.

Arī tas jau tiek lasīts, ka ar Ave Sol koņa ciemošanās mēs esam par daudz ilgi aizrāvušies, pat zemēs, kur tas nav ciemojies... bet šīs diskusijas ir jāturpina, jo no tām mēs varam mācīties uz priekšdienām - nepieļaut izdarītās kļūdas. Piekrītam, ka mēs nevarējām būt neviesmīlīgi pret kaut vai pusi no viņiem (saprotais, ka starp viņiem bija arī ziņneši) - bet nevarām attaisnot mūsu glāvējumu, kas pierādījās, kad nenodziedājām mūsu Latvijas kopējo himnu. Ar to koristiem nekas jauns nevarēja atgādīties, un tas tiem rīkotājiem, kā aržemēs, tā dzimtenē, nākošām turnējām tiks divreiz vairāk pārdomāt, vai ir vērts tādu rīkot. Tur atkal pierādījās mūsu nevajadzīgā pielīšana, mūsu neizpētamais glāvējums. Cerēsim, ka nākotnē būsim gudrāki.

SARMA G.

Paldies par MLB Ziņotāju. No tā es uzzinu, ko dara un kā dzīvo latviešu saime Montrealā. Kāpēc es Jums tagad sūtu savus ieskatus un

pārliecību? - Tuvojās dzīves vakars - 17. martā man piepildījās 80 gadi.

Jums darba prieku vēlē

ELLA ANDERSONE.

SVEICIENS NO FLORIDAS.

Ar interesi atkal izlasīju Montrealas Latviešu Biedrības Ziņotāja aprīļa numuru. Man šķiet, savā saturā viens no vērtīgākiem, ja ne pats vērtīgākais latviešu apmetņu lokāliem periodiskiem publicējumiem. Jābrīnās, kur Jums tik daudz vietējo līdzstrādnieku un rakstītāju, neskatoties uz redakcijas rūpīgo rakstu sijāšanu, kāda droši vien Jums ir.

Redaktors, acīmredzot, dara lielu un svētīgu darbu.

Apbrīnoju arī Jūsu, montrealiešu, lielo sabiedrisko rosību. Sarīkojumi turpat katrā nedēļas nogalē, un tad vēl pa starpām arī.

Dr. KĀRLIS ZVEJNIEKS,
Floridā.

KURZEMES CIETOKSNIS.

MLB Ziņotāja Nr. 469., 3. lpp., zem virsraksta MARTA MĒNESIS, Dr. Gunša Silīpa runas tekstā ir vārdi: "...Kurzemes katls."

Mūsu tautai trimdā un arī okupētajā Latvijā jēdziens "Kurzemes katls" ir svešs - mūsu zemes, tautas un valsts okupantu izdomāts, lai nebūtu jāatzīst un jālieto pasaulē slavenais KURZEMES CIETOKSNIS, kā uz to norāda sludinājums tā paša MLB Z numura 23. lpp.

Aicinu visu trimdas izdevumu redaktorus labot šādas un līdzīgas kļūdas, lai neizplatītu okupantu terminoloģiju un nesamulsinātu mūsu jauno, un dažkārt pat arī veco, paauzdi.

Mums bija, ir un būs tikai - KURZEMES CIETOKSNIS!

METIMNE, Toronto.

NOTIKUMI OTAVĀ.

SENIORI.

Otavas senioru 17. marta sanāksmē viesojās Ontario austrumu rajona Jauno Apvāršņu (New Horizon) pārstāvis Moriss Bertjūms (Maurice Berthiaume), 17. g. s. franču imigrantu pēctecis no Poinošēnas (Pointe aux Chénés), Kvebekā (Ciemats, no kuņa ziemeļu virzienā sākas 17 km garais ceļš uz Tērveti). Viņa birojs ir Hoksbarijā (Hawkesbury) - Montrealas un Otavas tērvetiešu iecienītā iepirkšanās vietā.

Savā runā tās norādīja uz interesantu, gluži politisku faktu: pēc četriem vai vairāk knapināšanās gadiem, federālām vēlēšanām tuvojoties, uzradušās krietnas naudas summas veco ļaužu dažādiem projektiem! Nu tik būšot gudrošana, kādam nolūkam naudu prasīt!

Pēc ilgāka laika dabūjām atkal baudīt pildītās pankūkas (Komm morgen wieder), ko mūsu vienmēr darbīgās dāmas bij bagātīgi sagādājušas. Paldies! Noslēdzām pēcpusdienu ar kopīgu dziesmu "Daugav' abas malas..."

Jau daudzus gadus man šis Raiņa neizdevies, neveiklais valodas ērms ir kremtis

sirdi. Gaidīju, ka valodniekiem būs pret to kādi iebildumi. Ne čiku, ne grabu! Un tā nu viņš ir iznācis, ka man, vecam izbijušam lopu dakterim, atkal jābradā pa valodnieku rudziem. Runa šai Raiņa dzejolī ir par Daugavas abām malām, nevis par abām, kopā bez apostrofa rakstītām, Daugavmalām. Ja nu saīsinot lieto apostrofu, tad gan "Daugav's abas malas" būtu pareizāk; vēl labāk dziedāt nesaīsinātu "Daugavas..." Tam nolūkam melodijas otrā nots jādubulto, bet tas ir komponista Jāņa Norviļa kompetencē. J. Norviļa lojalitāte pareizai latviešu valodai būs lielāka kā viņa padevība Raiņa kļūmīgai valodai, varbūt, tas to arī darīs. Ja ne, tad Daugav' Vanagi turpinās dziedāt Daugav' abas malas...

BALTIEŠU VAKARS.

Baltiešu draugu rīkotā baltiešu vakarā kuplā skaitā sanākušie interesenti noklausījās lietuviešu un igauņu pārstāvju runas par patreizējiem apstākļiem Lietuvā un Igaunijā. Savas runas beigās igauņu pārstāvis tā kā mazliet nomaldījās no tīrās loģikas tekas, teikdams, ka Glasnostj neesot pietiekoši darījusi Igaunijas neatkarības atgūšanai (?!). Atzīstos: nezināju, ka Gorbačova plānos būtu bijis paredzēts atdot neatkarību Baltijas valstīm!

No divi rādītāmi filmām - CBC dokumentālfilmā un čekistu uzņemtai un uz rietumiem izmānītai lentai par demonstrācijām pie Brīvības pieminekļa, īpaša atzinība jāizsaka pēdējai, čekistu uzņemtai. Ja tie, droši vien neparedzēdami notikumu norisi, ir tik dzīvi parādījuši demonstrantu nacionālo, pretkrievisko, pretkomunistisko stāju - tad varam par to tikai priecāties un cerēt, ka tiem arī turpmāk veiksies tikpat labi.

Otavā lietuviešu nav daudz, tāpēc izmantoju gadījumu aprunāties. "Are you Lithuanian?" jautāju pie galdīņa sēdošai jaunai un glītai meitenei. "Yes," tā atbildēja. Tad atkal es: "Tell me, please, what are the Lithuanian words for girl and daughter?" Atbildi tā uzrakstīja uz mazas papīra lapiņas:

Girl - Mergaitė, merga;

Daughter - Dukra, dukrelė, dukte.

Šis jautājums radās tāpēc, ka latviešu "meita" nozīmē gan "girl", gan "daughter", un tai ir aizdomīga līdzība ar vācu Maedchen un Maedel. Pirmsvācu meitas vārdu meklēdams, izlasīju 0.287 dainas 1957. gadā, Rīgā, izdotā L. t. dz. izlasē un uzgāju šādas meitas vārdus "girl" nozīmē - marga, mērga, merģa, merdzēga. J. Klīdzējs lieto vārdu MERGELE.

Meitai "daughter" nozīmē cita vārda neatradu. V. Baltiņa-Berziņa gan raksta, ka J. Endzeliņš esot gribējis ievest leišu vārdu DUKTE, bet tas neesot iegājies, jo ... daudzskaitļa ģenētīvā "meitu māte" skanētu - "Dukšu māte"! Tas baigais daudzskaitļa ģenētīvs!

oOo oOo

Montrealietis Kristis Ozols ar otavieša N. Zoldnera starpniecību nodevis Otavas latviešu bibliotēkai savu "Par Latviju sakopoto avīžu materiālu" krājumu. Materiāli sakārtoti pa šādām temām:

1. Nekomunistisko valstu politika.
2. Komunistisko valstu politika.
3. Brīvās Latvijas ideja trimdā.
4. 18. novembris.
5. Amerikas Latviešu Apvienība.
6. Latviešu Nacionālā Apvienība Kanadā.
7. Pasaules Brīvo Latviešu Apvienība.

8. Latviešu Nacionālais Fonds Zviedrijā.
9. Pasaules Baltiešu Apvienība.
10. Pārējās latviešu centrālās organizācijas.
11. Latviešu karavīri.
12. Daugavas Vanagi.
13. Latvijas māksla un kultūra.
14. Latviešu baznīca.
15. Amerikas Latviešu Palīdzības Fonds.

Materiāli uz standartlieluma lapām. Salīmēti, vaļēji, salikti 23 vākos. Paldies devējam!

Krājums pieejams interesentiem Otavas latviešu bibliotēkā, Miera draudzes namā.

MAMMA, PASKATINI BAIBIŅU!

Nekad pirms tam nebijām šo vārdu ne dzirdējuši, ne runājuši, bet te nu tas bija. Aijai toreiz bij apaļi trīs gadi, Baibai viens pats. Skatījamies kaut ko pa istabas logu, Sillenbuchas DP nometnē, 1948. gada vasarā. Deguns Aijai tikko sniedzās līdz palodzei, Baiba vēl kūpojās pa grīdu. Taču jau, laikam, kaut kas bērna prātam saistošs aiz loga notika, jo Aija, pret mammu pagriezusies, iesaucās: "Mamma, paskatini Baibiņu!"

Mazas meitenes radīts 40 gadus vecs jaunvārds...

E. RUPNERS.

KALENDĀRS.

13. un 14. maijā, ev.-lut. Miera draudzes namā notiks LELBAS Kanadas apgabala mācītāju konference.

14. maijā, plkst. 16, ev.-lut. Miera draudzes namā, 83 Main ielā, Otavas latviešu skolas IZLAIDUMS.

14. maijā, plkst. 18, Baxter Conservation Area, Kars, Ont. JUNDAS MINIKONCERTS ar sekojošu DZIESMU VAKARU. Jāņem līdz groziņi, dziesmu grāmatas, mūzikas instrumenti un jautrs dziesmu gars. Sarīkojuma vietā būs karstas ogles cepešu, lutaušu un desu cepšanai. Informācija pie Mārtiņa Sausiņa, tel. 685-1433

15. maijā, pēc dievkalpojuma (plkst. 11), draudzes namā māc. M. Ludvika sniegs ziņas par personām, kas iesaistītas reliģiskā un nacionālā dzīvē Latvijā.

18. maijā, plkst. 19:30, draudzes namā, Otavas Latviešu Biedrības pilnsapulce.

21. maijā, plkst. 9:30, Sprīdīšos, Spodrības talka.

25. jūnijā, Sprīdīšos, ev.-lut. Miera draudzes JANU VAKARS.

XI AABS KONFERENCE.

XI AABS (Association for the Advancement of Baltic Studies) šogad notiks Merilandes Universitātē, Merilandē, ASV, kur pirms 20 gadiem organizācija piedzīvoja savu dibināšanu. 8. jūnijā, dienu pirms konferences oficiālās sākšanās, paredzēts atsevišķs simpozījs par demografiju un vēsturi Baltijas telpā. Konferencē pieteikti ap 150 referāti. 10. jūnijā būs koncerts, kurā koncertēs Artūrs Ozoliņš, Rasma Lielmane un Pauls Berkolds. Tas būs veltīts Baltijas studiju fon-

dam par labu. Konference beigsies sestdien, 11. jūnijā ar tradicionālo banketu un balli.

Rīcības komiteju vada prof. T. Parmings. Viņam jāpieprasa pieteikšanās anketes un programmas informācija.

Adrese: Prof. T. Parming, Department of Sociology, University of Maryland, College Park, MD 20742, U. S. A.

ΛABS.

KO DZIRDEJĀM MLB 40 GADU ATCERES SARĪKOTUMĀ.

Atceres ietvaros notika 2 sarīkojumi: koncerts, kurā dziedāja baritons Pauls Berkolds, pianista Pēteris Zariņa pavadījumā, un atceres akts ar vakariņām.

Koncerts bija pulcinājies 102 klausītājus un iesildīja sirdis. Aktā un saietā bija 95 viesi, kas noklausījās biedrības priekšnieka M. Štauvera uzrunu un daudz mutisku un rakstisku sveicienu. Šo saietu vadīja Jānis Mateus.

Nav iespējams publicēt visu saietā teikto. Tomēr mēģināsim iepazīstināt ar vairākumu.

Māc. G. Hūns svētbrīdī: ... Šodien mēs atzīmējam 40. gada dienu Montrealas Latviešu Biedrībai. Pateicoties Kārlim Lazdiņam, tas viss iesākās 1948. gadā. Viņš saredzēja jauniešu vajadzības. Šī ir liela diena Montrealas sabiedrībā. Mēs priecājamies, ka Kārļa Lazdiņa atraisne Elfrīda ir mūsu vidū un izsakām Jums sirsnīgu atzinību.

Patiesībā mūsu biedrības iesākums iet tālu atpakaļ pagātnē. Ap 1868. gadu A. Leitānam un citiem parādījās gaismas stariņš. Tie saredzēja bada cietējus Somijā un Igaunijā. 1868. gadā A. Leitāns nodibināja Latvīsku palīdzības biedrību. Valdības vīri tās statūtus apstiprināja 1868. gada 12. oktobrī. Biedrība bija pirmā latviešu organizācija, un tai bija grūti sākuma laiki. Tai bija ievērojami pretiniek: t. s., vācu šķīva un luterāņu baznīca. Bija arī domstarpības starp biedrības runas vīriem. Pirmais biedrības ievēlētais priekšnieks Bernards Dīriķis 1872. gadā tika izslēgts no biedrības. Nujā, latvieši strīdējās jau tajā laikā. Kas ir jauns?

Sādus komentārus mēs dzirdam bieži, bet bāze tiem ir tumsa. Mūsu tautai ir vienmēr grūtas izvēles. Mūsu biedrības runas vīriem bija ļoti nopietnas un sarežģītas izvēles. Daudzi gribēja palikt pie rietumu kultūras, bet ar to draudēja latvīm pazušana, kā tas bija noticis ar prūšu tautu. Citi bija pārliecināti, ka latvis var tikai dzīvot Krievijas impērijā, pat ja arī bez savas valodas. Izvēle bija grūta. Lai gan tie šķēlās, tomēr tiem bija kaut kas kopējs. Tie visi bija baudījuši Pēterburgas avīzes gaismu. Pēterburgas avīzes nesa gaismu latvīm. Turpretim citi Baltijā stāstīja latvīm, ka viņš esot zemnieks, un zemnieks nespējot sapemt kultūru. Kāds latvis, Peterburgas avīzes lasītājs, avīzes darbiniekus augsti vērtēja. Tas teica tā: "Lai Dievs tos izģērbj ar gudrību un saprašanu, kas cīnījās savus tautas brāļus pie gaismas vest."

Montrealas latviešu biedrības biedri, ne tikai atcerēsīties, bet atdarināsim tos, kas tautu veda gaismā, jo Jēzus Kristus teica:

"Kas tumsā staigā, nezina, kurp viņš iet. Ticiet gaismai, ka jūs topat par gaismas bēr-

niem!"

Elfrīda Lazdiņa: Es braucu uz Montrealu, lai sveiktu mūsu Latviešu biedrību un tās Zīpotāju. Visu darbinieku saimi. Gribu atgriezties uz sākuma gadiem, kad jūs, jaunās meitenītes iebrauciet šeit, Kanadā, lai stātos mājkalpotāju darbā. Svešā zemē, kur sveša valoda. Vienu otru reizi gāju jūs sagaidīt. Atceros labi -/ jūs bijāt nobijušās. Tagad, pēc tik daudz aizvadītiem gadiem, jūs esat pieaugušas dāmas, mātes un pat vecās mātes. Man pēc vairākiem gadiem ir bijusi izdevība jūs dažas satikt. Jūs man jautājāt, vai jūs atceros. Dievam žēl, nevaru jūs vairs pazīt. Toreiz jūs bijāt tā drusku noplukušas. Tagad dāmas, bagātīgi ģērbtas, lai pazītu. Pa lielākai daļai mūsu tautiešiem Kanadā materiālā ziņā iet labāk nekā tas būtu pie mums dzimtenē. Par to būtu jāpateicas Kanadas valdībai, ka viņa mūs uzņēma savā paspārnē.

Nu gribu atgriezties pie mūsu Montrealas Latviešu Biedrības, kāpēc esam sanākuši kopā, lai atzīmētu tās 40 gadīgo jubileju. Sevišķi es teikšu tās Zīpotāju, kas pēc šiem gadiem ir stipri gājis uz augšu, neskatoties uz to, cik daudzi ir atstājuši šo provinci. Zīpotājs ceļo visapkārt. Te mums jāpateicas tā darbiniekiem, kas savu darbu bez maksas dara ilgus gadus, neskatoties uz visām bieži saņemtajām kritikām.

Vēlēsim viņiem visiem labu veselību un teiksīm dziļu pateicību par padarīto darbu.

J. Skrastīšs, DV Montrealas nodaļas pārstāvis: 40 gados daudz kas ir mainījies, pārveidojies, un daudzi no tiem, kas toreiz stāvēja pie Montrealas latviešu palīdzības biedrības šūpuļa, ir aizgājuši Dieva ceļus. Bet tie, kas sekojuši Montrealas latviešu biedrības darbam, cīņām un sasniegumiem, šodien, kaut sirmām galvām, lepni var atskatīties uz aizvadītiem 40 gadiem. Lepni tāpēc, ka Montrealas latviešu biedrība šajos aizvadītajos gados nav tikai saglabājusi sevi dzīvu, bet gadu no gada iebērusi pa vesēlam un auglīgam graudam mūsu latviešu kultūras un latviskā mantojuma jūtami pustukšos apcirkņos.

Montrealas latviešu biedrības pajumtē ir dzimušas gandrīz vai visas mūsu garīgās un laicīgās organizācijas, biedrības un kopas, un tā mēs latviešu biedrību šodien varam droši uzskatīt par māti visām; māti, kam rūp savu bērnu nākotne; māti, kas jūt un dzīvo līdz to priekiem un bēdām. Šī latviešu māte - mūsu latviešu biedrība - nav beigusi spēlēt savu lomu. Tā arvien vēl dzemdē jaunus. Tās viens no pēdējiem radījumiem, kas savā izskatā, iznesīgumā un krāsainībā varbūt ir pats skaistākais, tagad jau daudzus gadus kopš aizgājis tautiņās ar simtiem dalībnieku Ziemeļamerikas kontinentā, dzied, dejo un spēlē Latvijas rītdienai. Tā ir Latviešu jaunatnes dziesmu svētku organizācija, kas kā pēdējā piedzima MLB pajumtē. To pieminot es negribu paļaut gaļām, neatcerēdamies Štauvera kundzi, jo bez viņas Mārtiņš viens pats nekā daudz nebūtu paveicis.

Ja aizvadītajos 40 gados mūsu domas ir kādreiz dalījušās, mūsu sapņi mums visiem ir vienādi, mūsu cerības ir vienādas un mūsu mērķi ir vieni un tie paši mums visiem -

- saglabāt dzīvu latviešu garu, latvieša dvēseli līdz tai dienai, kad Dievs mums lems piedzīvot un pieredzēt atbrīvotu dzimteni.

DV Montrealas nodaļas valdes un vanagu vārdā vēlu jums izturību, dievpalīgu un spēku strādāt un cīnīties uz priekšu, nobeidzot ar dzejnieka Andrēja Eglīša vārdiem: Tas karogs mums, ko plēš un skauž, uz tēvu zemes jāuzsprauž!

Pēteris Brauns, Otavas Latviešu Biedrības priekšnieks: Šovakarustāvu jūsu priekšā kā Montrealas sabiedrības atvase, kas pati nesen pārdzīvoja 40 gadu jubileju, Otavas Latviešu Biedrība, kas pirm 4 gadiem atjaunoja savu darbību, sūta mūsu vecākai māsei sirsnīgus sveicienus 40 gadu atceres dienā.

...Jūs savos pastāvēšanas gados esat pieredzējuši dažādus posmus, maiņas un pārmaiņas, bet kopsaucējs vienmēr bijis viens - latvietība...

...Nedrīkstam aizmirst, ka skats jātur uz Latviju, ka esam šeit pagaidām... tādēļ novēlu MLB spēku un izturību.

Mutiskus sveicienus vēl nodeva: Edvīns Skapsts no Irmas Graudiņas-Klinklāves Čikāgā, Andris Spura no ev.-lut. Trīsvienības draudzes (aploksne) un Montréalas Latviešu Organizāciju Padomes, V. Paegle no ev.-lut. Montrealas draudzes, J. Blusonovičs no Montrealas latviešu katoļu draudzes, J. Tērauds no Latviešu Centra, I. Steprāns no Latviešu skolas Montrealā, E. Kirstukas no DV Montrealas nodaļas vadzēm (ziedi), P. Agrums no Pensionāru apvienības un Tērvētes īpašnieku biedrības, Jānis Mateus no vīru koļa Junda un tautas deju vienības Ačkups, Andris Palejs no Latviešu Inženieru apvienības, agrākie priekšnieki - Oskars Vīndedzis un Eriks Leimanis, kā arī agrākais MLB Ziņotāja redaktors A. Spurmanis (arī senu Montrealas latviešu sarakstu).

Katram bija kāds cildināms vārds un teicama doma.

Rakstiski MLB bija sveicinājuši:

Dr. E. Upenieks, Latvijas goda konsuls Kanadā, Tālvāldis Kronbergs, LNAK valdes priekšsēdis, Aristīds Lambergs, ALA valdes priekšsēdis, G. Šūbiņš, Kičineras-Voterlū latviešu saimes vadītājs, L. Ozols, Toronto Latviešu Biedrības priekšnieks, A. Pūpols, Vankuveras Latviešu Biedrības priekšnieks, prof. A. Dreimanis, Londonas latviešu kopas priekšnieks, V. Ozols, Hamiltonas latviešu biedrības priekšnieks, H. Gricēvičs, Filadelfijas latvju biedrības priekšnieks, H. Vilks Hamiltonā, kas bija atsūtījis arī kopiju no Rīgas Latviešu Biedrības 25 gadu atcerē dziedātām dziesmām (no oriģināla Somijā), kuŗu dažus pantus vakara norises gaitā lasīja J. Mateus, prāvests A. Pekšs un agrākais priekšnieks A. Caunītis. Telegrammu bija atsūtījusī Vinipegas latviešu biedrība. Visus šos apsveikumus nolasīja vakara vadītājs. Nav še iespējams še publicēt šos apsveikumus. Visu vārdā atļausim še izteikties Filadelfijas Brīvo Latvju Biedrībai: -

Simtgadnieces, BRĪVO LATVJU BIEDRĪBAS valdes un biedru saimes vārdā lūdzu nodot vis-sirsnīgāko apsveikumu MONTREALAS LATVIEŠU BIEDRĪBAI - valdei, nesavtīgājiem darbiniekiem un visai biedru saimei - tās nozīmīgajos č e t r d e s m ī t gadu atceres svētkos.

Kā "vecākā māsa" trimdas latviešu biedrību

pulcinā un turklāt visvecākā darbīgā latviešu organizācija Brīvajā pasaulē BRĪVO LATVJU BIEDRĪBA aizvadītajā simtgadē ir piedzīvojuši gan spožus augšupejas, goda un pat slavas dienas, gan arī pārcietusi visādas grūtības un pārvarējusi pat iznīcības draudus, vienmēr sekojot devīzei: **V i e n ī b ā s p ē k s !**

Un kā "vecākās māsas" padoms jaunākajai - MONTREALAS LATVIEŠU BIEDRĪBAI, lai šī devīze noder par vienotības rosinātāju un stiprinātāju. **"V i e n ī b ā s p ē k s !"** Patiesā cieņā,

Harijs Gricēvičs,
Filadelfijas Brīvo Latvju
biedrības priekšnieks.

Dažādo maltīšu starplaikā pulcējušos uzrunāja MLB priekšnieks Mārtiņš Stauvers. Viņa uzrunas tema - MLB Ceļi. Tālāk tās teksts.

Savās privātās dzīvēs esam staigājuši dažādus ceļus. Mūs vadījuši dažādi mērķi un intereses. Parasti viss tas ir vedis panākumu kalnā un licis iepazīties ar dažādām dzīves īpatnībām. Tā mūsu dzīves kļūst pieredzē bagātas.

Sabiedrisko dzīvi iezīmē savī ceļi un šo ceļu krustceles. Vispārējie mērķi bieži atšķiras no mūsu personīgajiem. Tādēļ vienam otram, dažkārt ir pagrūti atrast to vienību, kas viņu brīvprātīgi saistītu un pieviltu. Tomēr - latviešu biedrības ir tik vispusējas, ka paver savas durvis itin visiem. To pamatos, kā dzimtenē, tā svešumā, stāv Māmuļa - Rīgas Latviešu Biedrība, kas turpat kā pirms 120 gadiem aicināja kopējā ceļā - aicināja pulcēties latviešu sabiedriskam, kultūrālam un politiskam darbam, palīdzēt viens otram un stiprināt savu latvisko dzīves ziņu, izglītoties un kopt latviešu valodu. Varbūt tieši tādēļ biedrības nav apvienotas savā apvienībā, pastāv kā neatkarīgas, līdzīgas vienības viena otrai, jo to mērķi ir tik pašī par sevi saprotami. No otras puses šie tik vispusīgie mērķi liek citiem stāvēt patālāk.

Pirmajās gaitās Kanadā latviešu biedrības centās latviešuspulcināt, lai tie nostiprinātos vietējā vidē, atrastu savas iespējas kopējam darbam latviešu saimē un izveidotu mūsu sabiedrībai nepieciešamās rosmes, kuŗas vēlāk varētu nostāties pašas uz savām kājām. Tā tas ir noticis gandrīz katrā latviešu kolonijā.

Mēs varētu jautāt, kāpēc tieši Edmontonā un Montrealā izveidojās pirmās latviešu biedrības Kanadā pēc II pasaules kara? Kāpēc tas nenotika Toronto vai kādā no tai tuvākajām pilsētām? Atbilde, šķiet, pavisam vienkārša - še priekšā jau bija latvieši, kas savu dzīvi bija iekārtojuši daudz agrāk un kam rūpēja jauniebraucēju gaitas svešajā zemē. Viņi savā latviskā labestībā bija gatavi palīdzēt, un palīdzība tajā laikā bija vairāk kā vajadzīga. Ar to tika izpildīts viens no galvenajiem biedrību mērķiem - latviešiem bija iespēja tikties un darboties savā vidē. Tādēļ šeit, Montrealā, 1948. un 1949. gadā MLB ir lielākais biedru skaits - pārsniedz četrus simtus, jo tā tad te ir vienīgā sabiedriskā vienība. Protams, ar laiku tās paspārnē veidojas dažādu interešu grupas, no kuŗām lielākā daļa vēlāk kļūst pilnīgi patstāvīgas, savu turpmāko darbu

kārto pilnīgi neatkarīgi. Un tā tam bija jābūt. Tīri dabiskā attīstībā dažu gadu laikā bijām nonākuši pirmajās ceļu krustcelēs, kurās darbi un pasākumi pakārtojās pa interešu lokiem un citām sabiedriskām vajadzībām. Tomēr - mērķi nebija mainījušies.

Otrs no biedrības ceļiem - nest zīles vēsti, vispusīgu, dažādu un iespējami patiesu: ziņot sabiedrībai par tās sadzīves notikumiem, jo bez šīm ziņām tā nespētu pulsēt tik spraigi, cik tas nepieciešami dzīvei sabiedrībai. Kas ir dzīva sabiedrība, par to domas dalīsies un par to varētu runāt garī un plaši. Atstāju pārrunas par šo tematu jūsu pašu ziņā. MLB nekavējās ar šī ceļa izvēli - jau gadu pēc tās dibināšanas pie montrealiešiem dodās tās Ziņotājs. Un tas tautās iet vēl šodien, plašāks kā jeb kad agrāk, un aizsniedz pavisam jaunu lasītāju saimi, kurās lielākā daļa ir ārpus Montrealas. Ar MLB Ziņotāju, kas no biedrības neatšķēļas, apmierināta vēl viena svarīga vajadzība un īstenota sava attīstības gaita žurnālistikā. Tas kļuvis redzams mūsu mazajā presē.

Trešais ceļš - kultūras dzīves veidošana. Jau no pašiem sākumiem šē veidojas dziļas saknes. Izveidojas latviešu teātris, tiek rīkotas dažādas skates, koncerti, rakstnieku saietī, referāti, un Montrealā pa laikam viesojas tāli ciemiņi. Un rosmes šajā laukā nav apstājušās. Kopš Latviešu Centra Montrealā izveidošanas, pieaugušas, biedrībai esot vienai no čačlākajām centra izmantotajām šādām vajadzībām.

Biedrība pielikusi savu roku politiskā darbā - atbalstījusi dažādus pasākumus, kas darbojas šajā laukā, kā Baltiešu Federāciju, Antibolševistisko bloku un citus. It sevišķi aktīva tā bijusi Montrealas Latviešu Organizāciju padomē.

Lai cik neskaidra varētu izskatīties nākotne atsevišķām personām, vai pat kādai sabiedrības daļai, sabiedriskās dzīves vadītājiem ir jābūt skaidrībā par nākotnes iespējām, un ir jābūt tām arī sagatavotiem. Atskats biedrības pagātnē rāda, ka tai arvien ir atradušies cilvēki ar labu tagadnes un pagātnes izpratni un kam nav trūcis nākotnes vīziju, kurū lielāko daļu tie spējuši īstenot.

Par to latviešu biedrība var būt tiem sevišķi pateicīga. Bez šādiem cilvēkiem kādas vienības ilgāka pastāvēšana nav vispār iedomājama.

Se vietā daži vārdi par katru biedrības laikmetu, kādu tai netrūkst. Ērtības labad, esmu izvēlējis atsevišķo priekšnieku laikus. Citi varētu saskatīt gadu tecējumā savus attīstības ciklus.

Sākuma gados biedrībā uzsvars ir uz palīdzību, pulcēšanos un jaunu rosmju veidošanu. To labi izprot pirmie priekšnieki - Kārlis Lazdiņš un Reinholds Veckalniņš.

Dažādo interešu loku veidošanā un izkopšanā daudz paveic Oskars Vīndedzis un Arvīds Caunītis.

Pārejas gados no palīdzības lauka uz kultūrālās sadzīves plašāku izveidošanu priekšnieka pienākumus veic Krišjānis Ozoliņš un Alfrēds Bremze. Tas jau nenozīmē, ka šajā laikā nenotiek kultūrālās aktivitātes, bet gan norāda uz faktu, kas apliecināts biedrības sanāksmju protokolos - ka tad notiek pārorientācija darbošanās aktivitātēs.

Tad nāk viens no aktīvākajiem un garākajiem

laika posmiem, kurā it sevišķi tiek kopta kulturālā sadzīve. Šajā laikā biedrību vada Emīls Mazutis.

Sešdesmito gadu beigās un septiņdesmito gadu sākumā Montrealas latviešu sabiedrībā vērojama straujas pārmaiņas. Šajā laikā spriedī, kā jau pārmaiņu periodā, biedrību vada četri priekšnieki - Ivars Bickis, Klāvs Kazaks, Guntis Sukse un Ēriks Leimanis. Visi viņi ir darbīgi ļaudis, katrs ar savu pieeju, katrs ar savu degsmi.

Un tad 1972. gada sākumā nonākam pie tagadējā un visgarākā viencēliena, par ko jau jūms itin daudz ziņu un priekšstatu. Esam visi kopā šajos 16 gados veikuši daudz. Gribešos tikai piezīmēt, ka toreiz, biedrības vadīšanas darbu uzņemoties, darīju to tāpēc, ka Tūteru pāris lūgtin lūdzās, lai es nākot vadīt jaunos, kas esot gatavi strādāt biedrības labad. Viņi bija atraduši pareizo atslēgu, jo jaunatne un tās iesaistīšana sabiedrībā un sabiedriskā darbā ir arvien man bijusi tuva - mans mūža mērķis. Varu tikai teikt, ka arvien ir meklēti jauni ceļi, jaunas idejas un pieejas, kurās gandrīz visas ir īstenotas. Par to ir liels gandarījums, par to jāšķa sirsnīgs paldies itin visiem, kas nākuši talkā, jo paveikto nevar iedomāties bez daudzo un čačlo darbinieku degsmes, atsaucības un darba spēka. Paldies arī visiem patreizējiem valdes locekļiem, dažādo MLB pasākumu vadītājiem un dažādo darbu darītājiem, it sevišķi manai dzīves biedrei - Ilgai. Jāpiebilst, ka šis un tas palicis nedarīts. Arī tā tam jābūt.

Tik tikko man bija saruna ar Brīvo Latvju Biedrības Filadelfijā agrāko priekšnieku Robertu Līdumu. Viņš man teica, ka Montreala varot būt pateicīga par to, ka tai esot tik spēcīga darbinieku saime, kas paveicot darbus ne tikai uz vietas, bet kas ar saviem veikumiem esot iepazīstinājusi latviešus tālu aiz savas pilsētas robežām. Interesanta doma - skatīties tālāk par pašu mājas pagalmu!

Tiktāl pagātne un tagadne.

Tagad mazliet par nākotni un tās iespējām.

Kādi būs mūsu nākotnes ceļi?

Rīgas Māmuļas ierosinātie ceļi nemainīsies. Tie paliek - pulcināt, nest savu zīles vēsti, veicināt kulturālās un sabiedriskās aktivitātes, atbalstīt politiskos centienus, kopt latviešu valodu. Mainīsies darba darītāji un viņu pieredze darba veikšanā.

Kamēr Montrealā būs latvieši, tiem, jācer, būs vajadzība pēc savas latviešu biedrības, jo tā ap sevi pulcina un var pulcināt visdažādāko uzskatu cilvēkus neatkarīgi no to vecuma, pieredzes un pārliecības. Tā kalpo visiem latviešiem un savā vidū gaida visus.

Kurī būs tie jaunie darbinieki, kas vadīs nākotnes darbu? Kad lietas ir iegājušas savās noteiktās sliedēs, mēs maz par to domājam, jo, lūk, viss notiek un risinās, pasākumi veicas it kā paši no sevis. Ko tur daudz uztraukties! Lai darbojas tie, kam tas tik ļoti patīk! Tad kāda sliede salecas - rodas jaunas vajadzības. Parasti tās atrisinām. Pagātnes pieredze rāda, ka samērā itin ērti un bez pārāk lieliem sarežģījumiem. Vai nākotnē būs tāpat? - Gandrīz vai neatbildams jautā-

jums. Gribētos teikt, ka jā, jo, ja rodas vajadzība, atrodas problēmu risinātāji un darbu darītāji... Un katram taču ir sava nākotne padomā... Varbūt rodas iespēja to īstenot! Būs taču jānonāk līdz nākamajām krustcelēm!...

Ja domājam par nākotni, tad, vispirms, meklēsim cilvēkus ar nākotnes vīziju. Domāju, ka tādu mums netrūkst. Darba rīku arīdzan vēl arvien mums diezgan, ja tikai neprasām pildīt amatus, neskatoties uz to, ka bieži žēlojamies, ka viņu mums trūkst. Un tomēr - nākotnes ceļš prasa un prasīs jauno iesaistīšanu mūsu kopējā darbā. Tas nozīmē, ka jaunie mums šim nākotnes darbam ir jā sagatavo. To nespēj latviešu skola viena pati. To nespēj biedrība vai kāda cita organizācija viena pati. Tas nozīmē arī to, ka mums jaunie Montrealā ir jāpatur. Tas nu varētu būt pavisam grūts uzdevums, jo to privātās dzīves un darba apstākļi pārāk bieži ved uz citām Kanadas malām.

Nākotnē mums jāturpina līdzdarboties latviešu saimē Kanadas mērogā. Būtu pavisam neprātīgi, ja mēs kļūtu tālumnieki - malenieši. Mums ir jābūt aktīvai Kanadas latviešu daļai. Lai tas notiktu, izmantojama katra iespēja. Šāda līdzdarbošanās varētu būt pamudinājums jaunajiem iesaistīties biedrības plašajos darba laukos. Un tādēļ arī Montrealas Latviešu Biedrība arvien ir raudzījusies, lai mūsu jaunās audzes aktivitātes Montrealā tiktu respektētas un lai visi tās pasākumi gūtu šeit dzīvu sabiedrības atsauksmi.

Vai pirmie biedrības veidotāji 1948. gadā varēja paredzēt to, kāda mūsu biedrība izskatīsies pēc 40 gadiem, kāda tā ir šodien ar sajiem 125 biedriem un savām aktivitātēm? - Jā un nē. Man nav šaubu, ka viņu nākotnes vīzija tomēr ir piepildīta un ka ir noticis viss, kam dotajos apstākļos bija jānotiek. Kāda cerība - neatkarīga un brīva Latvija - vēl arvien ir tikai cerība, bet pamati šai cerībai ir kļuvuši noteiktāki un aizvadītos četrdesmit gados Biedrība ir uzturējusi šo svarīgo cerības ugunti!

Neskatoties uz to, ka mūsu Montrealas latviešu sabiedrība ir sarukusi dažādu demografisku apstākļu dēļ - miruši ir vairāk kā 200 tās agrīno dalībnieku, divreiz tik daudz ir aizceļojuši uz citiem latviešu centriem, dzimstība, it sevišķi pēdējos gados, ir bijusi zema, bet tomēr vēl arvien esam dzīva un darbīga vienība, kas, varbūt, ir vislabākais apliecinājums tam, ka mūsu izvēlētie darba ceļi ir bijuši pareizi, ka darba metodes atbildušas ikdienas un nākotnes prasībām un vajadzībām un ka darbiniekiem un vadībai nav trūcis drosmes veikt darbus, kas sākumā šķituši neiespējami vai pat par lieliem un ka tos nav nobaidījusi viena otra neveiksme vai negaidīts pārsteigums.

Kur slēpjas spēks šādai nākotnes vīzijai? - Tas, draugi, slēpjas tikai mūsos pašos un nekur citur! Tikai mēs varam noteikt savu nākotni. Ir pavisam viegli pateikt nē - nedarīsim neko! Tā jau arī ir sava veida nākotnes noteikšana... Ir daudz labāk, ja darām to, kas mūs rosina un iepriecina, tad tas ir par gandarījumu visiem. Un tā jau ir pavisam sava veida māka, ja spējam paveikt neiespējamo. Kas vienam šķiet neiespējams - otram ir, un tādēļ vien ir vērts mēģināt to īstenot!

Nākotne gaida cilvēkus, kas ir gatavi paveikt to, kas šobrīd šķiet neiespējams. Tā tas ir bijis un būs! Un te nu slēpjas mūsu nā-

kotnes atslēga. - Cik no jums ir gatavi veikt to darbu, kas licis Montrēalas Latviešu Biedrībai pastāvēt visus šos aizvadītos četrdesmit gadus? - Esmu pārliecināts, ka visi esat gatavi to darīt, jo Māmuļa un nākotne mūs aicina.

Un tad - pēc desmit gadiem - 1998. gadā varēsim pulcēties varbūt 1948. gadā grūtāk iedomājamā atcerē - mūsu biedrības pusgadsimta pastāvēšanas svētkos.

Pateicībā visiem līdzšinējiem darbiniekiem un visus nākotnes darbiniekus sveicinot - lai dzīvo Montrealas Latviešu Biedrība!

Uz svētku klingēriem, kurus bija cepušas Mirdza Kalace un Anna Fromholde, novietotās 40 svečītes nopūta klātesošie agrākie biedrības priekšnieki E. Leimanis un O. Vīndzis, piepalīdzot tagadējam - M. Štauveram. Sekoja kopēja dziesma - "Daudz baltu dienu."

Noslēdzam šo ziņojumu ar Rīgas Latviešu Biedrības 25 gadu jubilejas svētku, kas notika 1893. gada 10. novembrī, Rīgā, galda dziesmas pantu, ko sacerējis L. Rūjeniets:

Lai tad L a t v j u B i e d r ī b u,
Kas mums mīļa, dārga,
Vienmēr mums par svētību
V i e n p r ā t ī b a sargā.
Uz to kausus pacelsim,
Viņai skaļi uzsauksim:
Dzīvo saules mūžu!

Red.

~~~~~

MŪZIKA.

IZCILS KONCERTS.

Nav šaubu, ka baritons Pauls Berkolds ir patiesi mākslinieks. To viņš pierādīja MLB 40 gadu atceres koncertā, šā gada 9. aprīlī, Lašinas pilsētas nama koncertzālē. Koncertā kā pavadītājs piedalījās pianists Pēteris Zariņš.

Abi mūziķi bija teicami gatavojuši savu sniegumu, kurā netrūka brīnišķīgu mūzikālu nianšu. Pianists P. Zariņš arvien bija uzmanīgs, atsaucoties ikkatrai P. Berkolda prasībai. Viņa pavadījums bija liegs un skaņa pieskaņota dziedājumam. Mūzikālā saskaņa bija sevišķi laba, it sevišķi R. Franča vācu dziesmās. Turpretim Mocarta ārijās pavadījuma izjūta nelīdzinājās solista sniegumam.

Koncerta pirmo daļu noslēdza J. Iberta dziesmu cikls par Donkichotu franču mēlē. Biju šo ciklu abu mākslinieku izpildījumā dzirdējis iepriekšējā vasarā, Orfordas mūzikas centrā. Un atkal viņi abi veidoja meistarīgu izpildījumu, kas izēkanēja skaitītā "chanson de la mort".

Programmas otrā daļa bija veltīta latviešu dziesmām. Vecāko komponistu saimi pārstāvēja Jāzeps Vītola un Emīla Melngaiļa dziesmas. Jaunības jūsma un enerģija atspoguļojās Lolitas Ritmanes kompozīcijās, it sevišķi "Satraukumā".

Personīgi būtu vēlējies, ka koncerts būtu noslēdzies ar Br. Skultes Dievlodziņa balādi no operas Vilkaču Mantinieci un nevis ar J. Kalniņa dziesmu. Lai gan abu izpildījums bija meistarīgs, Skultes darba drāmatiskais kāpinājums un spēcīgās izjūtas būtu

devis vēl izcilāku izskaņu.

Atsaucīgie koncerta apmeklētāji pieprasīja pieejas. Tie saņēma divas. Koncertā pēdējā dziesma tā nu bija Sentsēna "Dance Macabre", briljantā dziedājumā.

Klausītājam P. Berkolds ar savu dziedājumu, ko viņš veic ar sevišķu vieglumu, it kā bez jeb kādas piepūles, sagādā sevišķu prieku un patiku. Tā tas bija arī man. Viņa balss intonācija visos reģistros ir teicama. To viņš panāk no visklusākiem līdz spēcīgiem un dinamiskiem līmeņiem.

Viņš vienmēr tehniski pārvalda katru mūzikālo situāciju, nonogurdina savu balsi. Tāpēc viņš var ziedot visu savu piepūli mākslinieciskam un mūzikālam izpildījumam. Jaunais un jūtīgais dziedonis ir veiksmīgs šajā laukā.

ANDRIS GŪTMANIS.

DZIESMU VIENĪBA STRAUME UZ MONTREALU.

1984. gada Ziemsvētkos nodibinājām dziesmu vienību (toreizējā nosaukumā - Ņujorkas latviešu zēnu ansamblis), lai enerģiski paustu mūsu dziesmu prieku latviešu garā. Šī vienība ar 6 vai 8 dalībniekiem uzstājas dažādos latviešu centros ASV austrumkrastā un Kanadā ar dziesmām gan garīgā, gan laicīgā, gan tautas dziesmu stilā. Vispazīstamākais darbs, ko STRAUME ir atskanējusi, bez šaubām, ir DZIESMA PESTĪTĀJAM, reliģisks priekšnesums ar garīgām dziesmām, bībeles tekstiem un dzeju. Ar to esam uzstājušies Vilimantikā, Bostonā, Jonkeros, Džamaikā, Ņubransvikā, Filadelfijā un Toronto. Caurmērā šis devums izdevies labi.

Pašā sākumā ar mēģinājumiem mums gāja tā kā pa celmiem, galvenokārt, milzīgo attālumu dēļ. Šodien (4 gadus vēlāk) pieredze pieaugusi un pieeja mainījusies. Panākumi jūtami. Turklāt mūsu vēlmes ir skaidras, mūzikālā gaume uzlabota, darba degsme un griba liela. Mēs skatāmies caur jaunu lēcu - mēs esam mūziķi, latviešu mūziķi.

Jaunā vadībā Ņujorkas latviešu vīriešu ansamblis STRAUME ir gluži profesionāls, kas pastāv mūzicēšanai - dziedāšanai. Sastāvs pieaudzis uz 11 dziedoņiem, kas visi ir jaunības gados. Ļoti rosīgā un talantīgā diriģente Brigita Alka mūs vada un bīda veidot mūziku.

Ko mēs darām ir latviešu goda lieta, kas nepieciešama nākotnei. Šī grupa stiprina ne tikai vien mūs, bet palīdz vienot visu sabiedrību.

Diriģente mums māca: "Ik reizes, kad mēs dziedam (arī mēģinājumos) mēs uzstājamies!" Citiem vārdiem, mūsu gala mērķis ir vienmēr valdzināt publiku ar mūsu balss instrumentiem. Gan jau jūs redzēsiet un, vēl svarīgāk, dzirdēsiet, vai tas tiesa.

P. ZĀRDS.

Daži vārdi par STRAUMES diriģenti Brigitu ALKU:

Dzimusi Liepājā. Mūzikas izglītību sākusi Toronto Karaliskajā konservatorijā ar klavieru un brāčus spēli. Ieguvusi BM grādu, bet MA grādu Suny AB Bafalo, Ņujorkas pavalstī.

Dziedāšanu studējusi Bafalo un Prinstonā. Dzīvo Bafalo, kur dzied kamerkorī un strādā kā mūzikas skolotāja. Aktīvi piedalās ASV koŗu diriģentu apvienības apgabalū un nacionālās sanāksmēs. Vasarās māca mūziku Saulaines nometnē; mācījusi arī Katskiļu nometnē un abās Mūzikas nometnēs Orfordas Kultūras centrā.

Kopš 1978. gada vada Toronto Sv. Jāņa draudzes vokālo ansamblī, kas aktīvi piedalās baznīcas dzīvē un dod patstāvīgus koncertus Toronto un citos latviešu centros Kanadā un ASV.

KĀ CENTRS PULSĒ?

Centra sēdē, kas notika 13. aprīlī, jaunievelētā valde un revīzijas komisija bija ieradies pilnā sastāvā, ieskaitot kandidātus.

Valdē uz 2 gadiem ievēlēti: E. Auders, J. Bilinskis, J. Birze, R. Gabrušs, G. Hūns, V. Hūns, L. Kalniņš, V. Kalacis, M. Kraule, A. Pušpurs, J. Tērauds un A. Vītols. Kandidātos - O. Rozentāls.

Revīzijā: P. Agrums, A. Caune un A. Krievs. Kandidātos - J. Vilnis.

Sadalot amatus -iepriekšējie valdes locekļi uzņēmās līdzšinējos amatus. No jauna ievēlētie: E. Auders - sekretāra palīga, R. Gabruša - dāmu komitejas priekšnieces, G. Hūns - informāciju un A. Caune - kasieŗa palīga amatu. Ar padomu dzīves sareŗģījumu gadījumos labprāt izpalīdzētu P. Agrums.

Sēdi atklāŗot J. Tērauds ar īsu uzrunu apsveica jaunievelētos darbiniekus un vēlēŗa tiem strādāt tikpat labi kā līdz šim vai vēl labāk.

Centrs auŗamās iegādāŗies (\$ 800). Interesentes, kas vēlētos mācīties auŗanu, lūgtas sazināties ar Dainu Vītoli (637-9102).

Piedāvāts arī biljarda galds. Pirms pieņemšanas jānoskaidro galda lielums un telpas platība.

V. Hūns ziņoja par elevatora būvi, kas ar ik dienu paliek sareŗģītāka. Pilsētas valde pieprasot apstiprinātu mēŗnieka plānu, tagadējā zemes gabala lielumu un Centra ēkas novietni. Atkal izdevumi un laiks, pie kam nemaz vēl nav zināms, cik tāds celtnis varētu izmaksāt. V. Hūns solīŗās celtņa lietu kārtot tālāk.

J. Tērauds ziņoja, ka kāds uzņēmums vēloties pirkt brīvo Centra zemes gabalu, lai varētu uz tā uzbūvēt veco ļauŗu mītni, kuŗā būtu vietaŗ arī latvieŗiem, ēku savienojot ar Centru. Šim uzņēmumam esot pieredze šādu celtņu būvēŗšanā. Īres maksa 1 personai - \$ 700 mēnesī, ieskaitot uzturu un apkalpoŗanu. Centra valde noraidīŗa šo piedāvāŗjumu un nolēma brīvo zemes gabalu nēpārdot.

Centrā izbūvēta jauna skaņu sistēma, kas izmaksāŗjusi \$ 1.433.46. V. Kalacis izstrādās lietoŗanas noteikumus.

V. Hūns paskaidroja, kādas grūtības esot ar vēsinātā gaisa iekārtas iebūvi.

Iegādāts jauns video aparāts, kas esot labāks par iepriekšējo - nozagto.

P. Agrums izteica Centram paldies par telpām pensionāŗu sanāksmei 10. aprīlī.

No speciālā fonda ziedojumiem un aizdevumiem ar šo mēnesi sāk izmaksāt \$ 100 mēnesī Helsinki '86 atbalstam. Plaŗāka informācija par šo fondu pieejama pie A. Puŗpura.

Centra valdes sēdes ir atklātas un tajās interesenti aicināti piedalīties pārrunās un ierosināŗjumos.

Nākoŗā sēde 11. maijā, plkst. 19:30.

L. KALNIŅŠ.

Šo MLB Ziņotāja numuru izsūtām 5. maijā.

SACENSĪBA LATVIEŠU JAUNIEŠIEM MONTREALĀ.

DV Montrealas nodaļa izsludina sacensību, kurā var piedalīties visi Montrealā un tās apkārtnē dzīvojušie jaunieši līdz 25 gadi vecumam, 2 vecuma grupās: pirmā - līdz 16 gadiem ieskaitot, otrā - no 16 līdz 25 gadiem.

I grupas temats: "Ko es zinu par Daugavas Vanagiem?" Tas domāts globālā mērogā, un tajā jāietilpst ziņām par DV rašanos, tās mērķiem, organizācijas darbu, idejām un sasniegumiem, vadoties no paveiktā aizvadītajos darbības gados.

Vecākai grupai temats ir - "Plkv. Fridrihs Briedis - viņa dzīve un cīņas". Aprakstāma pulkveža Brieža dzīve, sasniegumi, panākumi, spējas, cīņas dažādos kara pulkos un viņa darbs pēdējā mūža posmā.

Kā pirmā, tā otrā temata rakstītāji var izlietot jau agrāk publicētās ziņas no dažādiem avotiem, bet darbs nedrīkst būt burtisks noraksts vai kopējums no jau agrāk izdotām publikācijām.

Piedalīties var visi jaunieši, kā zēni, tā meitenes. Iesūtītos darbus vērtēs pēc šādām kritērijiem - 1. oriģinalitātes, 2. latviešu valodas prasmes.

I godalga katrā grupā - \$ 100, otrā - \$ 50 un trešā - \$ 25. Katras grupas dalībniekam jāraksta par grupai uzdoto tematu. Darba garums - vismaz 500 vārdi.

Jāraksta skaidri, salasāmi ar pietiekošām atstarpēm, lietojot tinti vai tintes zīmuli. Sacensības dalībnieki var piedalīties tikai ar saviem personīgiem darbiem, kurus iesniedzējs pats sagatavojis, sastādījis, uzrakstījis. Darbi, kurus būs manāma citu personu palīdzība, papildinājumi vai grozījumi vai arī citu pārrakstījums, netiks izvērtēti.

Darbi jāiesniedz līdz šī gada 10. oktobrim, nosūtot tos DV Montrealas nodaļas sekretāram J. Skrastiņam: 336-21 Avenue, Deux Montagnes, Qué., J7R 4H1.

Godalgu saņēmējus paziņos MLB Ziņotāja novembra vai decembra numuros, bet balvas pasniegs DV Montrealas nodaļas gada svētkos 5. novembrī.

Tiem autoriem, kam iespējams, lūdzam darbus sagatavot arī mašīnrakstā.

Darbu vērtētāju komiteja paredzēta 3 personu sastāvā.

DV MONTREALAS NODAĻA.

PENSIONĀRI.

Pensionāru plašāks saiets notika svētdien, 10. aprīlī, lai varētu piedalīties arī tie dalībnieki, kas vēl strādā. Ieskaitot viesus, bija 117.

Pēc karoga ienešanas (J. Birze, E. Kivīte, L. Rudzāte) svētdien vadīja māc. E. G. Hūns. Īsā uzrunā Agrumu Pēteris pieminēja Apvienības 15 gadu pastāvēšanu (5. aprīlī), kur no nelielas dibinātāju grupas tagad sakopļojusi 140 dalībnieku liela vienība (65 vīrieši, 75 sievietes). Ir arī neliela grupiņa, kas nerunā latviski, bet visi esam ciešā un saliedētā pulkā. Izteica pateicību Sabiedriskam Centram, kas Apvienībai telpas piešķir bez maksas. Sekoja "Dievs, svētī Latviju!"

Oficiālai daļai sekoja dzimšanas dienu bērnu apsveikšana, ko veica biedrīniece Veronika Vars-

lavāne. To bija 17. Ar apaļu gadu skaitu: prāv. A. Pekšs (85) un V. Horka.

A. Grīntāle bija dāvinājusi 3 sava nelaiķa vīra gleznas. Tās laimēja H. Bērziņa, O. Birze un T. Gaile.

Pūļu nebija taupījusi dāmu komiteja, priekšnieces L. Rudzātes vadībā, kas ar palīdzēm cienāja ar vistas cepeti un bagātīgām piedevām. Pēc maltītes ieturēšanas noskatījāmies Latvijas dokumentārfilmas - "Uz tirgu" un "Jāpi Latgalē". Dievamžēl, jākonstatē, ka TV priekšnesums tik lielai vienībai nav piemērots, jo tālākās vietās redzamība nav apmierinoša.

A. Melderis dziedāja 3 solo dziesmas E. Reveliņa mūzikas pavadījumā. Visi kopā dziedājām vairākas dziesmas. Apvienības dalībnieks W. Bebb's norisi uzņēma TV video lentā.

Sekoja kafija un tortes, darinātas šī mēneša dzimšanas dienu bērniem, un lielš kliņģeris. Kaudzēm bija arī vēl dažādu šķirņu kūkas un cepumi.

Laiks izrādījās nepielūdzams un pamazām atgādināja, ka svinībām jāsaaka paldies un ardievas, lai dotos ikdienas gaitās un vismaz dienu atpūstos no iztērētās enerģijas zaudējuma. Visi bija priecīgi un jautri pār pārmaiņām ikdienas dzīves gaitā un izdevību tikt ar draugiem un paziņām.

AGRUMU PĒTERIS.

GAUJA TOMĒR PLŪST.

Ziņa, ka Valmieras tautas deju grupa Montrealā varbūt neuzstāsies, jo neviena organizācija nevēlējās izkārtot viesizrādi, sāpināja. Ja rīkojamies pareizi, tauta dzimtenē, tā arī šeit ir ieguvēja, ja nostiprinām savas sirds un dvēseles saites, kad šāda izdevība rodas. To mēs piedzīvojam ar Ornamenta un Ave Sol viesošanās.

Trešdien, 25. maijā GAUJA ieradīsies Montrealā ar autobusu. Mēs to sagaidīsim Centrā. Vajadzīgas 40 ģimenes, kas uzņemtu pa ciemiņam no trešdienas vakara līdz piektdienas pēcpusdienai. Vairums ciemiņu ir jaunieši starp 16 un 26 gadiem.

Ceturtdien, 26. maijā, plkst. 20:00, notiks GAUJAS uzvedums Lachine vidusskolas auditorijā, 5050 Sherbrooke ielā, Lašīnā. Tur ir liela un ērta skatuve un vietas 600 skatītājiem 2 sēdekļu līmeņos. Dažus blokus no Centra daudz vietas auto novietošanai, un piestāj 2 autobusu līnijās - 90. un 196., taisni skolas priekšā.

Izrādīs 18 tautas dejas, dziedās 6 tautas dziesmas un uzvedīs mūzikāli choreografisku uzvedumu "Mičošana".

Visiem programmas izpildītājiem gribam pasniegt aplūkni ar mazu naudas velti un kādu ziedu. Kolektīvam esam nodomājuši pasniegt grāmatu LATVIA. Lašīnas atvēlējuma dēļ nevaram ņemt ieejas maksu, bet varam lūgt ziedojumu. Esat gatavi to dot.

27. maijā, plkst. 10, ciemiņiem un viesu uzņēmējiem un draugiem Centrā rīkojam kopēju "branču" (mājiņiekiem \$ 3.-). Tā ceram vēl pavadīt kopā kādus jaukus brīžus, un, ja būs labs laiks, izbraukt kādu līkumu pa pilsētu.

Ieinteresēto montrealiešu vārdā

J. TĒRAUDS.

Indianapolis Dziesmu Svētku Ieskaņa

Šo jauno piektdienas
vakaru rīko
Ačkups!

- * PIRMIZRĀDE AČKUPA JAUNDEJĀM
- * DZIESMU SVĒTKU DEJAS
- * ALUS MUCA
- * SIERS
- * UN VĒL!

LATVIEŠU SABIEDRISKĀ CENTRĀ
PIEKT. 17. JŪNIJĀ PLKST. 19:30

Ieeja pret ziedoņiem.
Atlikums par labu Ačkupa dziesmu svētku
brauciena izdevumiem.

COLLINS CLARKE
MACGILLIVRAY
WHITE

FLOWERS
by
GARDNER

Funeral Directors

• 5610 Sherbrooke St. W.
Montreal — Business Office
514 - 483-1870

MONTREALAS LATVIEŠU BIEDRĪBA

un

MONTREALAS - OTAVAS VĪRU KĒRIS
JUNDA

r i k o

sestdien, 28. maijā, plkst. 19:00,
Rosedale United baznīcā, Terrebonne
un Rosedale ielu krustojumā,

Mūzikas latviešu vīriešu
ansamblā

STRAUME

KONCERTU.

IEEJA: \$ 10.-
\$ 8.- pensionāriem un
studentiem

Šo mūsu jauno un centīgo mūzikālo
vienību klausīties aicina

RĪKOTĀJI.

INICIATORU GRUPA

r i k o

ceturtdien, 26. maijā, plkst. 20,
Lachine High School auditorijā,
5050 Sherbrooke ielā, Lašīnā,

VALMIERAS

tautas deju
vienības

GAUJA

VIESIZRĀDI.

IEEJA: pret ziedoņiem.

Informācija pie J. Tērauda,
tel. 631-5937.

Apmeklēt aicina

RĪKOTĀJI.

Redakcijā pieejami ABRENES AVĪZES pirmā
numura eksemplāri. Lūdzam atsūtīt aploksnī
ar Jūsu adresi un 57 centu pastmarku, ja

vēlaties saņemt 1 eksemplāru; \$ 1.11 pastmarkās, ja divus u. t. t.

Red.

NEAIZMIRSTI UN NEŠAUBIES!

(Abrenes vadmotīvs)

Aprīļa pirmās dienās montrealiešiem bija izdevība iegūt un iepazīties ar ABRENES AVĪZES pirmo izdevumu. Tajā (iznāks neregulāri) daudz un plaša informācija gan par to, kamdēļ ABRENE vajadzīga, kādi tās mērķi, kam tā kalpos, ierosinātāji, kas to atbalsta, kā arī ziņas par to, kas Abrenē jau notiek.

Turpmāk avīzi piesūtīs tikai paju īpašniekiem un tiem, kas izpildīs aptauju laikrakstā un vēlēšies to saņemt.

Pilntiesīgi dalībnieki (ar balsošanas tiesībām) būs tikai paju īpašnieki (Montrealā to jau pāri par 10).

Sevišķa komisija izstrādā iekšējās kārtības statūtus. Pajas lielums Kanadas valūtā ir \$ 600.-.

Kanadas pārstāve: Karīna Mierīņa, 7 Concord Ave., Toronto, Ont., M6H 2N9, tālr. 416-534-3883.

Abrenes adrese: Abrene, La Ville au Maire, Huismes, F - 37420, Avoine, France.

Plašāku informāciju var iegūt arī pie Agrumu Pētera.

AGRUMU PĒTERIS.

TĒRVETES NOMETNES ZINĀS.

Tērvetes bērnu nometne gatavojas uz vasaras darbību. Nometnes laiks būs no 10. līdz 24. jūlijam, bet trešā nedēļa padzītniekiem no 24. līdz 30. jūlijam. Pirmās 2 nedēļas vadīs Ingrida Mazute, trešo - Jānis Mateus.

Tērvete nododās un rūpējās par bērnu prieku un latvisko attīstību. Šie mērķi iekļausies visās nometnes nodarbībās. Tā kā šis ir olimpiskais gads, nometnē uzsvērs arī sportošanu, tā kā tas bija sākuma gads.

Trešās nedēļas tema būs ezeri un upes. Nometnotāji uzzinās par Latvijas un pasaules pazīstamākiem ezeriem un upēm, mācīsies kā apieties ar kanu laivām un tad brauks trīs dienu ceļojumā ar kanu laivām Adirondaku kalnos, Ņujorkas štatā.

Vecāki lūgti pieteikt nometnotājus pēc iespējas ātri gan uz pirmām divi nedēļām, gan trešo - jaunatnes nedēļu, jo vietu skaits ir ierobežots un līdz šim pieteikušos skaits strauji tuvojas maksimālajam.

Tērvetes bērnu nometne var tikai pastāvēt ar ziedojumiem no individiem un organizācijām. Izsakām sirsnīgu pateicību 1987. gada ziedotājiem: LELBA \$ 500.-, DV Montrealas nodaļa \$ 300.-, Dzintras S. K. Montrealā \$ 25.-, Montrealas kokaletāji-daiņotāji \$ 172.-, Montrealas ev.-lut. draudze (kolektes) \$ 219.-, Otavas Daugavas vanadzis \$ 30.-, Otavas korporāciju kopa \$ 75.-, Otavas Latviešu Biedrība \$ 50.- Otavas ev.-lut. Miera draudze \$ 552.50, Otavas ev.-lut. Miera draudzes dāmu komiteja \$ 100.-, A. Apse \$ 155.-, Jūlija Asaņa piemiņai \$ 360.-, P. Brauns \$ 100.-, J. Ļavs \$ 10.-, M. Ērglis \$ 2.-, V. Grunde \$ 100.-, C. Hūns \$ 500.-, A. Krievs \$ 25.-, J. Mazutis \$ 100.-, A. Pušpurs \$ 300.-, A. Rozītis \$ 40.-, I. Silpiņš \$ 60.-. Pavisam kopā \$ 3785.50. Vēlreiz visiem ziedotājiem sirsnīgs paldies!

Plašāka informācija saņemama:

J. Mateus, Montrealā - 514-481-2530

D. Brauna, Otavā, 613-521-0726.

TĒRVETES BĒRNU NOMETNES VALDE.

MLB GADA SAPULCE.

MLB gada sapulce notika 28. aprīlī, Centrā, un tajā piedalījās 15 biedru.

Ziņojums par 1987./8. darbības gadu apstiprināja un pieņēma bez iebildumiem (Tos publicēsim nākamajā MLB Ziņotāja numurā. Red.).

Biedru skaits 125. Nav mainījies. Iestājušies 3, miruši arī 3. Notikuši 8 sarīkojumi ar 1270 apmeklētājiem. Darbinieki bijuši čakli un sabiedrība atsaucīga. Bibliotēkā 1285 grāmatu, bet 48 lasītājos tikai pensionāri. Nodoms sūtīt grāmatu sarakstu uz Abreni, lai vēlāk pēc viņu izvēles vajadzīgos dubultniekus varētu nosūtīt uz Franciju.

MLB Ziņotājs iet arvien plašāk pasaulē, bet sakerā ar pasta tarifu paaugstināšanu, jāpaaugstina arī abonementu maksa un lappušu cena par paziņojumiem un sludinājumiem. Jaunās abonementu maksas: \$ 17.50 gadā MLB biedriem un pensionāriem; \$ 22.50 visiem pārējiem. Lappušu maksas: 1/4 - \$ 20.-; 1/3 - \$ 25.-; 1/2 - \$ 30.-; pilna lappuse - \$ 55.-, paziņojumu sakārtošana \$ 15.-. Pret atlīdzību iespējama arī fotografiju iespiešana. Par likmēm jāsapazinās ar redakciju.

No jauna valdes sastāvā iesaistījušies 3 biedri - Viesturs Hūns, Uldis Lūsis un Žanis Waldheims. Priekšnieks Mārtiņš Štauers uzņemas šo amatu pildīt arī nākošajā darbības gadā.

Pēc īsām pārrunām biedri šķīrās ar nodomu turpināt darbu līdzšinējā garā un arī uz priekšu netaupīt pūles savu nodomu īstenošanai.

E. C.

Aprīļa mēnesī esam saņēmuši sekojošus ziedojumus MLB Ziņotāja tehnisko izdevumu segšanai:

Sigrīda Dulbe, Mineapolā, Minesotā, ASV, \$ 6.15, Otto Puķe, Kingstonā, Ont., \$ 5.00, anonīms \$ 2.27, Oskars un Zinaida Vīndedži \$ 15.00, Dr. I. Strautmane, Hamiltonā, Ontārio, \$ 20.00, Maija Zaeska, Delano, MA, ASV, \$ 3.20, I. Bolšteina, Geitersburgā, ME, ASV, \$ 3.60, Felikss Gūtmanis \$ 10.00, Mārtiņš Ikvilds \$ 10.00, Alfrēds Ķipēns \$ 10.00, Alberts Krievs \$ 10.00, Emilija Veichele, Ņujorkā, ASV, \$ 3.60.

No 13 lasītājiem kopā \$ 97.82.

1987./8. darbības gadā no 210 lasītājiem \$ 2.433.32.

Spiestuves mašīnu iegādei:

Felikss Gūtmanis \$ 10.00, Alberts Krievs \$ 10.00 un Jūlijs Metums \$ 10.00.

No 3 lasītājiem kopā \$ 30.00.

1987./8. darbības gadā no 40 lasītājiem kopā \$ 610.00.

Abās katgorijās no 250 lasītājiem kopā \$ 3.043.42 (iepriekšējā gadā no 256 lasītājiem \$ 2.774.78).

Šie ir MLB Ziņotājā kvitētie ziedojumi, kas pilnīgi nesakrīt ar ierakstiem kasē un tās cipariem.

Paldies visiem devējiem!

S A B I E D R I S K Ā S D Z Ī V E S L A I K R Ā D I S :

Biežāk lietoto telpu adreses:

Sv. Jāņa igauņu baznīca, kur notiek ev. - lut. dievkalpojumi, - 4345 Marcell Ave.

Ev. - lut. Trīsvienības draudzes nams - 3438 Rosedale Ave., tel. 489-3224.

Latviešu Sabiedriskais Centrs, 3955 Provoost ielā, Lašīnā, tel. 634-4082.

8. maijā, plkst. 11:00, draudzes namā, ev.-lut. Trīsvienības draudzes Ģimenes dienas dievkalpojums. Pēc tam lejas telpā SADRAUDZĪBAS STUNDA.
10. maijā, plkst. 19:30, Latviešu Centrā, Montrealas Latviešu Organizāciju Padomes darba sēde.
11. maijā, plkst. 19:30, Latviešu Centrā, Montrealas Latviešu Sabiedriskā Centra valdes sēde.
13. maijā, plkst. 18:30, Latviešu Centrā, Latviešu skolas Montrealā 1987./8. mācības gada noslēgums.
14. maijā, plkst. 18:00, Latviešu Centrā, DV Montrealas nodaļas KURZEMES ciotokšņa atceres sarīkojums, kurā svētbrīdi vadīs māc. G. Hūns un referēs vītn. Oskars Perro.
15. maijā, plkst. 9:00, Tērvetē, Montrealas latviešu ev.-lut. draudzes rīkotā PAVASARĀ TALKĀ. Talcinieki laipni gaidīti.
15. maijā, plkst. 13:30, Sv. Jāņa igauņu baznīcā, latviešu ev.-lut. draudžu kārtējais dievkalpojums.
19. maijā, plkst. 13:00, Latviešu Centrā, Montrealas Latviešu Pensionāru Apvienības kārtējā sanāksme.
22. maijā, plkst. 10:30, Notre Dame bazilikas Sv. Sirds kapelā, Sulpice ielā, Montrealas latviešu katoļu draudzes kārtējais dievkalpojums.
22. maijā, plkst. 14:00, Rosedale United baznīcā, Rosedale un Terrebonne ielu krustojumā, latviešu ev.-lut. draudžu IESVĒTES dievkalpojums.
26. maijā, plkst. 20:00, Lachine High School auditorijā, 5050 Sherbrooke ielā, Lašīnā, iniciatoru grupas rīkotā Valmieras tautas deju vienības GAUJA viesizrāde. Skatiet Ipašu paziņojumu 27. lpp.!
28. maijā, plkst. 19:00, Rosedale Unite baznīcā (lūdzam ievērot, ka mainīta vieta!), Rosedale un Terrebonne ielu krustojumā, Montrealas Latviešu Biedrības un Montrealas-Otavas vīru koŗa JUNDA kopīgi rīkotais Ņujorkas vīriešu ansambļa STRAUME koncerts. Skatiet paziņojumu 27. lpp. un Pēterļa Zārda rakstu 25. lpp.!
29. maijā, plkst. 13:30, Sv. Jāņa igauņu baznīcā, latviešu ev.-lut. draudžu kārtējais dievkalpojums.
5. jūnijā, plkst. 10:00, Tērvetē, Montrealas latviešu ev.-lut. draudzes dievkalpojums. Pēc dievkalpojuma kafija pie atnestiem groziņiem.
5. jūnijā, plkst. 14:30, Sv. Jāņa igauņu baznīcā, latviešu ev.-lut. Trīsvienības draudzes kārtējais dievkalpojums.
9. jūnijā, plkst. 13:00, Latviešu Centrā, Montrealas Latviešu Pensionāru Apvienības kārtējā sanāksme.
14. jūnijā, plkst. 19:00, Kanadas laukumā, pie Nezināmā kareivja pieminekļa, Baltiešu Federācijas Kanadā Montrealas nodaļas AIZVESTO PIEMIŅAS AKTS.
plkst. 19:30, Mary Queen of the World katoļu katedrālē apvienotais piemiņas dievkalpojums (plašāks paziņojums par abiem notikumiem MLB Zīgotāja jūnija numurā.)
17. jūnijā, plkst. 19:30, Latviešu Centrā, Ačkupa Indianapolis Dziesmu Svētku ieskaņas sarīkojums. Skatiet paziņojumu 27. lpp.!
18. jūnijā, plkst. 18:00, DV Ipašumā Dzintari, Ezerkalnos, DV Montrealas nodaļas LĪGO VAKARA sarīkojums.
19. jūnijā, plkst. 11:00, Mt. Royal kapsētā (pie dienvidu vārtiem), ev.-lut. draudžu KAPU SVĒTKI.
25. jūnijā, plkst. 17:00, Tērvetē, Montrealas latviešu ev.-lut. draudzes LĪGO SVĒTKU sarīkojums ar Ačkupa piedalīšanos.
26. jūnijā, plkst. 13:30, Sv. Jāņa igauņu baznīcā, latviešu ev.-lut. draudžu kārtējais dievkalpojums.

By appointment
(pēc vienošanās)
NORBERT KAZDAN, M. D.,
Runā latviski.
WESTMOUNT MEDICAL BLDG.,
Suite 650,
5025 Sherbrooke St. W.,
Montrealā,
Tālrunis 514-486-4300.

TĒRĒVĒTĒ
Montrealas latviešu ev.-
lut. draudzes mājā, iz-
dodamas
istabas un telpa lielā-
kiem sarīkojumiem sezonai,
nedēļām vai nedēļu noga-
lēm.
Pieprasīt pie V. Paegles
- tālrunis
514-453-2699.

MLB mērķu sekmēšanai ziedo-
juši:

Arvīds Caunītis, Otavā,
\$ 100.00, ev.-lut. Trīsvien-
nības draudze Montrealā
\$ 40.00, Alberts Krievs
\$ 20.00 un Rolands Leitass
\$ 5.00.
Aprīļa mēnesī kopā
\$ 165.00.
1987./8. darbības gadā
no 16 atbalstītājiem kopā
\$ 285.00.
Visiem MLB darbības at-
balstītājiem sirsnīgs pal-
dies.
Valde.

TURPMĀKIE PLAŠĀKIE SARĪKOJUMI:

Laikā no 27. - 29. maijam, Toronto Latviešu Centrā, Latviešu Inženieru Apvienības Astotais Latviešu Technisko Zinātņu KONBRESS. Pieteikšanās pie Ed. Brodera, 97 Leyton Ave., Scarborough, Ont., Canada ML 3T9

Laikā no 9. - 11. jūnijam, XI AABS (Association for the Advancement of Baltic Studies) Konference Merilandes Universitātē, Merilandē, ASV. Informācija: Prof. T. Parming, Department of Sociology, University of Maryland, College Park, MD 20742, U. S. A.

Laikā no 29. jūnija - 4. jūlijam, Indianapolē, ASV, Astotie vispārējie Latviešu Dziesmu Svētki ASV. Biļešu pasūtījumi ! Latvian Song Festival, 6916 Wina Drive, Indianapolis, IN 46236, IN 46236, U. S. A.

MLB ZINOTĀJS

ISSN 0227-2423

IZDEVĒJA: Montrealas latviešu Biedrība, 291 Lorraine Dr., Baie d'Urfé, Qué., Canada H9X 2R2, tālrunis 514-457-9832.

REDAKTORS: Mārtiņš Štaubers, ADMINISTRĀTORE: Anita Poriete-Bedard, 113 Highgate Ave., Pointe Claire, Qué., H9R 2X5, tālrunis 514-697-6624, EKSPEDĪCIJA: Velta Ozols. DARBINIEKI: Jānis Birze, Elga Čops, Edgars Kajaks, Ķina Kajaks, Austra Konovalovs, Anna Kreipāne, Pēteris Kreipāns, Voldemārs Ozols, Ilga Štaubere un vēl daudzi citi.

MLB ZINOTĀJA abonementa maksa: \$ 22.50 gadā; MLB biedriem, pensionāriem un kaŗa invalīdiem - \$ 17.50 gadā; gaisa pasta piemaksa uz ASV - \$ 5.-, uz citiem kontinentiem - \$ 12.-. Atsevišķas burtnīcas pret \$ 2.- ziedojumu. Lappušu maksa: 1/4 lpp. - \$ 20.-, 1/3 lpp. - \$ 25.-, 1/2 lpp. - \$ 30.-, pilna lpp. - \$ 55.-; klišejas un paziņojumu šalikšana - \$ 15.-. Uz vienošanās pamatiem iespējama arī foto uzņēmumu publicēšana. Čeki rakstāmi uz MONTREAL LATVIAN SOCIETY vārda. MLB ZINOTĀJS, tāpat kā MLB, ir bezpeļņas izdevums; visus ienākumus redakcija izmanto tā izdošanas vajadzībām.

MLB ZINOTĀJS iznāk ik mēneša sākumā. Materiāli tekošajam numuram iesūtāmi vai nododami redakcijā līdz ik mēneša 15. datumam. Par izdevumā publicēto rakstu saturu atbild to autori. Redakcija var rakstus īsināt. Raksti un ziņas nepauž ne MLB valdes, ne redakcijas, nedz tās darbinieku ieskatus iztirzātos jautājumos. Rakstu autoriem jāuzdod pilna adrese, telefona numurs un jāparakstās. Anonīmus rakstus redakcija ignorē.

Metiens: 1.300 eks.

MONTREAL LATVIAN SOCIETY
SOCIÉTÉ DES LETTONS DE MONTRÉAL

MAY 1988 MAI

MONTHLY BULLETIN MLB ZINOTĀJS
BULLETIN MENSUEL MLB ZINOTĀJS

Envoyé par la Société des Lettons de Montréal; Sent by Montreal Latvian Society - 291 Lorraine Dr., Baie d'Urfé, Québec, Canada H9X 2R2, telephone 514-457-9832.

RUNĀ PAR SADARBĪBU.

16. aprīlī, Toronto Latviešu Centrā, notika Latviešu Dziesmu Svētku Biedrības Kanadā padomes sapulce, ko vadīja A. Purvs, ar 32 dalībniekiem - organizāciju, koŗu un tautas deju vienību delegātiem.

Biedrībā uzņēma Latviešu Kultūras Centru Kanadā (Toronto).

Par nākamo dziesmu svētku rīcības komitejas prezidija priekšsēdi ar aklamāciju ievēlēja Zigurdu Miezīti, bet locekļos - I. Vilmani, A. Purvu, E. Kalvīņu, A. Auziņu, D. Daugavieti, I. Dobeli un A. Selgu.

Nākamās dziesmu svētkus Kanadā biedrība rīkos 1991. gadā, laikā no 30. jūnija līdz 7.

jūlijam. Sarunātas jau ROYAL YORK viesnīcas telpas.

Sapulces norises gaitā radās plašākas pārrunas par biedrības statūtiem. Lai šis jautājums iegūtu tam vajadzīgo uzmanību, izveidoja īpašu komiteju, kas pieņems ieteikumus statūtu grozījumiem un kas pati izvērtēs statūtu uzlabojumus. Komitejā - E. Kalvīšs, Beitmanis un Ž. Šmits. Nākamajā sapulcē, ko paredzēja nākamgad, būs darba sekas punkts statūtu grozījumiem.

Pārrunas izraisīja pārblīvētais lielsarīkojumu kalendārs. Atzina, ka jāmeklē ceļi, kā novērst nevajadzīgus konfliktus un kā panākt sadarbību to rīkotāju starpā. M. Š.